

PIÁR FUTÁR

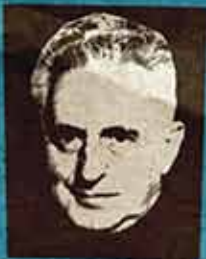

Szentlélek
utca

PIROS PÜNKÖSD,
SZÁLJ LE
A VILÁGRA,
TANÍTS MEG
ÚJ NYELVRE,
ÚJ IMÁRA.
(REVICZKY GY.)

MESTER, HOL LAKOL? (Jn 1, 38)

Sík Sándor Piarista Egyetemi Szakkollégium

Felvétel a 2012/13-as tanévre

Szegeden tanuló egyetemista és
főiskolás fiúk jelentkezését várjuk!

További információ és jelentkezési lap:
<http://sik.szepi.hu>

A felvételi pályázatok beérkezésének határideje: 2012. június 8.

Kérjük, támogassa
a piarista nevelést!

DUGONICS ANDRÁS
ALAPÍTVÁNY

Adószám:

19083924-1-06

Bankszámla szám:

10402805-28012423-00000000

PIETAS

E.T.

LITTERAE

„MIKÉPP A FÖLDÖN, AZON KÍVÜL IS”

bolt.piarista.hu

A **SZEP**IPRESS jelenti

Az iskolánk aulájában Bogdánffy Szilárd boldoggá avatott vértanú püspök, temesvári piarista öregdiák életét bemutató kiállítás látható.

* * *

Dóczi Balázs 8. osztályos diákunk az iskola történetében elsőként a Hevesy Kémia Verseny országos döntőjébe jutott, ahol a 23. helyet érte el. Felkészítő tanára László Imre.

* * *

A Piarista Mester Tanoda június 4. és 9. között tartja év végi vizsgáit.

* * *

Június 14-én rendezi szokásos udvari koncertjét a piarista iskola közössége.

* * *

Ebben a tanévben június 15-én lesz az utolsó tanítási nap. A Te Deum 17-én, vasárnap a fél 10-es szentmisén lesz.

A piarista szerzetesképzés második szakasza a novíciátus. Akkor kerül rá sor, amikor jelöltként a fiatal egy vagy két évet már eltöltött a szegei rendházban, megfigyelte, hogyan élnek a piarista szerzetesek, és megerősödik abban, hogy ő is szeretne piarista lenni. Ha az előjárók őt alkalmasnak találják, akkor egy szerény kis szertartás keretében megkezdheti a szerzeteséletet rendünkben, szerzetesi ruhát is ölt. Ezzel ő novícius lett, ami szó szerint annyit jelent, mint újonc.

A magyar piaristák előjárója (tartományfőnöke) ezután a váci szerzetesközösségbe helyezi őt, és rábizza egy szerzetes vezetésére, akit novíciusmagiszternek, novíciusmesternek neveznek. A novíciusokat a rendben különleges figyelemmel és szeretettel vesszük körül. Egyrészt azért, mert örülünk, hogy gyarapodik a rendünk, másrészt azért, mert tudjuk, hogy a szerzetesség különleges életforma, nem könnyű elsajátítani. A novíciátust „rendi bölcsőnek” is szoktuk mondani. A novíciusok már piarista szerzeteséletet élnek: szegénységben, tisztaságban és engedelmességben készülnek a kalazanciusi küldetés gyakorlására, de még nem köteleződtek el, bármikor elhagyhatják a rendet.

A novíciátus rendszerint egy évig tart. A fiatal, miután korábban már megismerte a piaristák apostoli munká-

A rendi bölcső

ját, itt abban segítjük, hogy megtapasztalja életünk és tevékenységünk lelki forrását: elmélyülhessen Istennel való

személyes kapcsolatában. Ezért ebben az évben a lelki élet gyakorlásán van a hangsúly. A novíciátus hasonlít egy személyesen irányított lelki gyakorlatra: kevesebb emberrel van kapcsolatban, kevesebb a kapcsolata a világgal. Van egy „lelki gyakorlatvezető”, a magiszter, aki az együtt töltött idő és a személyes beszélgetések által figyelemmel kíséri a novícius belső

Piarista novíciusok a váci rendház udvarán 1897-ben.

világának alakulását, segíti a Szentlélek és a novícius közötti személyes kapcsolatot.

A novíciátus egyben próbaév is: a novícius megtapasztalja, hogy hivatásának érzi-e Jézust a szerzetes életformával szorosabban is követni. Annak is ki kell derülnie, hogy

alapvetően elfogadja-e a rendi közösséget annak hibáival együtt, és oda tudja-e adni magát a közösségnek is.

Ezen célok érdekében a novíciátus programjaiban fontos szerepet kap a személyes ima és elmélkedés, a napi szentmise, a közös zsolozsma és a lelkiolvasmányok. A magiszterrel való hetenkénti beszélgetés segíti a novíciusokat az imában való előrehaladásban, önmaguk megismerésében és a közösségi életben. Vannak tanítási órák is, amelyek elsősorban a lelkiélettel, valamint Kalazanci Szt. József és a Piarista Rend mélyebb megismerésével kapcsolatosak. Nem hiányzanak a novíciátusból a fizikai munka, a sport és a kirándulások sem. A novíciusok segítenek a házi munkákban, foglalkoznak a ministránsokkal és ők osztják az iskolai menzán megmaradt ételt a rászorulóknak.

A novíciátus csendje és lelki gyakorlatos légköre arra is alkalmas, hogy a fiatalok élesebben meglássák önmaguk gyengeségeit, tisztulásra váró motivációit. Ugyanakkor sok segítséget ad a gyógyuláshoz, tisztuláshoz, belső növekedéshez. Nehéz, de nagyon gyümölcsöző belső folyamaton mennek keresztül.

Én annakidején novíciusként ezt fogalmaztam meg magamban:

Ha nem akarnék szerzetes lenni, akkor is hasznos lenne számomra a novíciátusi év.

Lobmayer Imre SP
novíciusmagiszter

Őszintén keresni a szép, értékes életet

Kedves Ballagó Diákjaink! A Piarista Rend magyar közössége nevében nagy szeretettel köszöntelek Benneteket életetek e fontos alkalmából, ballagásotok napján.

Az idei tanév során lehetőségem nyílt arra, hogy többetekkel találkozzam: óralátogatásokon illetve személyes beszélgetéseken is. Az egyik órán, amelyen részt vehettem, épp József Attila kései költészetével foglalkozott az osztály. „Hitelesség, tisztaság, az igazság keresése a valóval szemben” – nagy hatással volt rám, amikor megéreztem, hogy ezekre a hívószavakra, témákra milyen érzékenyen reagáltak évfolyamtársaitok.

S igen, úgy hiszem, épp ebben áll az ifúságnak, a ti életkorotoknak nagy gazdagsága: őszintén keressétek a szép, az értékes életet; elutasítjátok azt, ami hazug és hamis; vágyódtok arra, hogy igaz szeretetre alapozzátok kapcsolataitokat; tudtok törekedni nagy célok után, nem elégedve meg a sekélyessel.

Idén a Piarista Rend szerte a világon a Piarista Hivatás Évét ünnepli. Mindannyian, akik a piarista közösséghez tartozunk, szeretnénk egyre inkább úgy tekinteni az életünkre, hogy ennek kezdeténél egy személyes kapcsolat áll: Isten hívott a létbe minket. Nem véletlenül érkezünk tehát a világba, s nem céltalan életünk folyása. Értékesek vagyunk, s értelmes az életünk.

Kedves Diákjaink, amikor most utatokra bocsátunk Benneteket, azzal a bizalommal és reménnyel tesszük ezt, hogy az együtt töltött évek során tudtunk segíteni Benneteket abban, hogy felfedeztétek és kibontakoztassátok értékeiteket, s így rátaláljatok sajátos hivatásotokra. Bízunk abban, hogy megláttátok: életünket ajándékba kaptuk, s legnagyobb lehetőségünk épp abban áll, hogy másokat megajándékozzunk vele, hogy végső soron mi magunk legyünk ajándékká mások számára.

Szívből kívánom és bátorítalak is Benneteket, hogy őrizzétek meg ifúságotok tiszta lendületét, s fedeztétek fel, hogy mindez mélységes kapcsolatban van az Úristennel: amikor a legjobbat és legértékesebbet igyekezték kihozni ma-

gatokból, épp ez van összhangban Isten szándékával; s ahhoz, hogy igazán boldog életet éljétek, az Úristennél találtok majd újra és újra tápláló forrásra.

Isten áldása kíséren Benneteket utatokon!

Szeretettel és imádsággal:

Labancz Zsolt SP
tartományfőnök

* * *

Kedves ballagó diákjaink, tisztelt szülők és hozzátartozók! Nemrégiben került újra a kezembe Böjte Csaba ferences szerzetes egyik könyve *Ablak a végtelenre* címmel. Eltűnődtem rajta, milyen kifejező is ez a kép. Különösen nekünk, Nektek, aki sok évig jártátok ennek az iskolának a folyosóit, s talán már fel sem tűnik az, ami a legtöbb hozzánk betérőnek azonnal szemet szúr: milyen szép, világos is ez az épület! Sok benne a fény, sok benne az ablak. Talán a kifelé nyíló ablakok diákéveitek alatt jobban vonzottak, legalábbis a tanulótekinetek néha szívesebben kalandoznak a külső világ felé, de jól tudjuk, így volt ez évszázadokkal ezelőtt is. Iskolánk szokásának megfelelően osztálytermeitekkel vándoroltatok körbe

az épületben, így ti is láthattátok a kiserődöt, az „izgalmas” körforgalmat és természetesen hűsleges bevásárlóközpontokat is. Talán úgy tűnt legtöbbször, milyen jó lenne, ha legalább odáig eljutnátok.

Most viszont, amikor nem „ugyanúgy, mint mindig”, hanem egymást támogatva, a belső ablakok mentén rendezett sorban megérkeztetek ide közénk az udvarra, büszkeséggel emlékezünk arra a sok szép énekkaros fellépésre, szavalásra, humorfesztiválos fellépésre; népszerűen, sportban, tanulmányi versenyen elért országos sikerre, melyeket nektek köszönhetünk. Osztályfőnökeitek – Angyal László és Zsova Tamás tanárurak – és őket segítő tanáraitok sok-sok erőfeszítése van abban, hogy elérkeztetek ide.

Mindannyiuknak ezúton is köszönöm éveig tartó, áldozatos munkáját. A ballagással elhagyjátok ezt az épületet, és már csak a vizsgák vannak hátra a hosszabb búcsúig. Tudásotokról, rátermettségekről hamarosan számot adtok. Ezzel együtt pedig azok a célok, melyek ezeken az ablakokon keresztül tárultak elétek, már nem lesznek komoly örömforrások. Beteljesítették hivatásukat. Jönnek majd új épületek, új ablakok; de látványuk, céljaik ugyanúgy múlandóak lesznek.

Hiszünk azonban abban, hogy piarista gimnáziumba járni ennél jóval többet jelent.

Hiszen az ablak hétköznapiságában is különös tárgy. Hozzásegít ahhoz, hogy túlláss a falakon és mindig valami messzebbre vonzza a tekintetedet. A végtelenre nyíló ablak szimbólumával tudnám megragadni leginkább mindazt, amit mi annyi éven át a tanulás mellett még nyújtani szerettünk volna nektek. Annak a hitét, hogy lehet, sőt kell is messzebbre látnotok a benneteket közvetlenül körülvevő világnál. Annak a reményét, hogy újra és újra kinézni nem hiábavaló; hiszen vannak örök értékek. És hogy teremtő Istenünk, akit ezen az ablakon keresztül bármikor láthatok és titeket is lát, végtelen szeretettel kíséri további életeteket. Rajtatok múlik, hányszor tekintetek ki rajta, és merítetek-e erőt belőle. Egy azonban bizonyos: ezen keresztül vehetitek észre egész életetekben, hogy többre vagytok hívva a pusztá létezésnél. Ezt fejti ki meghitt imádságában Döbrentey Ildikó:

„Uram,
amikor Te egy gyermeket elküldesz a földre,
atyai jókedvedben teszed.
Még útravalót is adsz neki.
Így senki sem érkezik ide a földi életbe
üres kézzel,
mindenki hoz magával
egy titkok-csomagocskát.
Abban a csomagban van minden szép és jó,
amit ő majd embertársainak adhat.
Minden, amiért őt majd szeretni lehet.
Minden, amiért érdemes volt megszületnie.
Ám azt a csomagot ő
egyedül nem képes kibontani.
Ezért adod, Uram, a szülőket,
a jó tanítókat, tanárokat, lelki vezetőket.
Hála értük, Uram!
Megköszönjük most neked
ezeket az ifjú embereket,
akik itt állnak előtted,
félíg-meddig kibontott
titok-csomagjaikkal.
Mindegyikük csomagjának mélyén
ott lapul még
a Nagy Titok.
Segítsd, Uram, ezeket az ifjakat,
hogy megérjék, megéljék életük nagy pillana-
natát,
amikor megragadják a Nagy Titkot.
Amikor megértik, hogy
küldetésük van.
Megértik, hogy nem véletlenül születtek,
megértik, hogy az életüknek
pontos oka, célja és értelme van.
Áldd meg, Uram, fiatal életüket,
áldd meg harcaikat,
áldd meg kudarcaikat,
áldd meg győzelmeiket.
Segítsd őket, hogy megtalálják
és teljesítsék küldetésüket,
úgy, ahogyan azt Te eltervezted,
amikor elküldted őket ide a földre,
atyai jókedvedben.
Amen.”

Kedves Fiúk! Kívánom, hogy leljétek meg
küldetésüket és újra meg újra érezzék
át ennek örömét! Isten áldjon Bennete-
ket!

Papp Attila
igazgató

Tisztelt Igazgató úr, Tanárnők, Tanár urak!
Kedves Szülők, Vendégek, Diáktársak!
Erre a hétre azt kaptuk útravalóul osztály-
főnökünktől, hogy búcsúzzunk méltóság-
gal. Jelentem, tanár úr, mi igyekeztünk.
Bár rövidre sikerült ez a hét, nem úgy,
mint a megelőző 4-5 esztendő. Ez alatt a
fél évtized alatt bizony igencsak sok do-
log történt velünk. például többek között
felőttünk. Kimondani könnyű, megtenni

már nehezebb, s felnevelni minket még
komolyabb feladat volt.

Ilyenre sikerült. Íme, itt vagyunk.
Nem tökéletes, de azért büszkék lehet-
nek ránk szüle-
ink, nevelőink.
Ha nem is a mi
osztályunkba járt
a leendő Nobel-
díjas olimpikon:
Seres, vagy a jövő
miniszterelnöke:
Novák, a sztárügy-
véd Döme, azért
nekünk sem kell
szégyenkeznünk.
Összehoztunk egy
3 tagú cigányze-
nekart, foci arany-
csapatot, nagyra
növeltük Szarka
Dávidot, ihletet
adtunk Zakar Máté
verseinek, és né-
hány ősz hajszálat
szüleinknek, taná-
rainknak. Nélkülünk
szürkébb lett volna
a diákszínpad, lapo-
sabb az iskolai zenei
élet. S mi törtük fel
az utat a notebook
program előtt is!
Nyetbookkal szeret-
tünk volna ballagni,
de nem fért a tarisz-
nyába, s úgy dön-
töttünk, itt hagyjuk
nektek.

Kedves Ba-
rátaim! Mikor azon
g o n d o l k o d t a m ,
mit mondhatnék,
eszembe jutott két,
illetve három szó,
amit mindannyian
ismerünk. „Pietas et
Litterae”. A litterae
mindig értettem, je-
lentése tudomány,
szóval mindaz, amit
tanultunk történe-
lem-, irodalom-, ma-
tematika-, vagy latin-
órákon. De a pietas
sosem tudtam felfog-
ni. Mi köze van a ke-
gyességnek, a kegye-
lemnek a tanításhoz, a
tanuláshoz, hacsak nem az, hogy kegye-
lemből kettes.

„Nem az idő halad: mi változunk,
Egy század, egy nap szinte egyre megy.”

Madách Imre sorai olvashatók a meghí-
vón, és ezek kiválóan összefoglalják az
itt töltött idő lényegét. Nem az idő szá-
mít, nem az, hogy hány évet töltöttünk
el az alma materban,
hanem, hogy ez alatt
mennyit változtunk,
mennyit fejlődöttünk.
4-5 évvel ezelőtt, ami-
kor idejöttünk, még
gyerekek voltunk. A
gyermek természe-
téből adódóan önző.
Hízeleg, véleményét,
„elveit” gyakran meg-
változtatja, mindig a
pillanat örömét kere-
si.

Azóta hosz-
szú utat tettünk meg,
és most elballagunk.
Az érettségi vizsgán
kapunk egy nagy,
és nehéz feladatot,
amit felelősségtel-
jesen kell megolda-
nunk. Most nekünk,
később pedig nek-
tek, a minket követő
nemzedéknek. El-
hagyjuk, el akarjuk
hagyni a diáklétet,
megfelelni a vizs-
gáinkon, és felnőtte
lenni.

Mégis, mi-
lyen ez a felnőtt?
Milyennek kell fel-
nőttként lennünk?
Egyenesnek, őszin-
tének, kötelesség-
tudónak, tudnunk
kell felelősséget
vállalni tettein-
kért, magunkért,
és másokért is.
Ahogy azt Szent
Pál és Barnabás
tették. Világosan
meg tudtak felel-
ni minden kérdés-
re, amit feltettek
nekik.

Ez az érett-
ség az igazi,
emelt szintű
pietas. És ehhez
szükség van tu-
dásra, műveltségre,
intelligenciára, tehát a litteraere. És itt
van a helye az ésnek, az etnek. „Pietas et
Litterae”. Mert a kettő elválaszthatatlan
egymástól.

OTTLIK GÉZA: ISKOLA A HATÁRON

A világ nem ért másból, mint a hangos, elnagyolt, durva jelekből. A látszatokból. Mindabból, aminek
határozott formája van. Nyagot kell kiáltani, másképp oda sem figyelnek. Két szóból többet értenek,
mint húszból; viszont százszor kell ugyanazt elmondani. Vagy jobb egy erélyes rúgás.
Máskor megteszi egy kurta tréfa.

Kedves Barátaim! Az apját és az osztályfőnökét senki sem maga választja ki. Azt mindenki kapja a Teremtőtől és az igazgatójától. Nekünk Angyal László tanár úr jutott.

Illik rá a latin bölcsesség: Nomen est omen. Szabadon értelmezve: minden osztály olyan, amilyen az osztályfőnök. Mi büszkén viseltük az Angyalosztály titulust, amit mi találtunk ki, s töltöttünk meg tartalommal.

Ezt megörökítettük az örökkévalóságnak a tablónkon is. Ha feltekintetek rá majd az elkövetkezendő években, tisztelt igazgató úr, tanárnók, tanáruvak, és ti kedves diáktársaim, jussunk eszetekbe, s őrizzetek meg jó emlékezetetekben. Isten áldjon benneteket!

Lengyel András 13.A

Kedves ballagó végzősök! Tisztelt szülők! Tisztelt igazgató úr, tanáraink! Diáktársaim! Nehéz a szónok feladata, azaz az én helyzetem, elsőként mondok köszöntő és búcsúztató szavakat. Azon tűnődöm, hogy sok ember, a diáktársaitok, a barátaitok számára átlagos nap a ballagási ünnepség. De számotokra az ünnep öröme, a búcsúzás közben befejeződik az iskolás életszakasz, 12-13 év.

nek, az értékekkel való azonosulásnak helyszíne. Az igazi történet magatokban dőlt el, mire lett képességetek, mivel azonosultatok. Egyénekké váltatok, és közösséggé kovácsolódtatok. Találók a Tandori-idézet. „Most mikor ugyanúgy, mint mindig, legfőbb ideje, hogy” nincs több becsöngetés, napról napra való tanulás, házi készítés, felelés, iskolapad. Van, aki 7, van, aki 6, van, aki 5, van, aki 4 piarista évet tud maga mögött. Véget ért a gyerekkor.

Ma még ti vagytok a 12. a és a 13. b, holnap már a 2012. a és 2012. b, majd később a 2012-es öregdiákok, akik a piarista belső körben még az osztályfőnök nevét is megjegyzik.

Nem áll elöttetek 7.50-kor az osztályfőnök, nem szól rátok Zsova tanár úr, nem óv titeket Angyal tanár úr. E két tanár előnyben volt a kollégáikkal szemben, hiszen osztályfőnökként kísérték benneteket. Az élmények, az emlékek szövetében széttephetetlenül összetartoztok. Le fogadom, hogy megharcoltátok a harcot, a ballagás az ő életükben is egy osztályfőnöki időszak végét jelenti.

Ahogy rátok tekintek látok vidámságot, megilletődöttséget, fáradságot. Két nap múlva az évek óta rettegéssel említett érettségi vizsgák írásbelijét kezditek el, majd június közepén, a szünetidőben szóban kell tudásotokról tanúságot ten-

mutattatok felelősségtudatból és elhivatottságból. Számos együttléte átélte az osztályom veletek, a téli túrák kalandozásait, a szalagavató bált, az olasz korrepetálásokat, a közös fakultációkat, a sportban elért közös eredményeket, versengéseket, meccseket.

Holnaptól kezdve egy új világ ajtaja nyílik meg elöttetek. A nagyvilág csak rátok vár. Az apai hang a választás szabadságát adja: „Mi vár rád? Nem tudom. De döntened kell jó korán: mi kell, / konce vagy tisztesség.” Elhiszem, hogy félték, hiszen ebbe belegendolva van aggodalom bennem is, de csak a saját utatokra rátalálva válhattok férfivá, ne formáljatok burkot magatok köré, robbanjatok bele az életbe. Merjetez lépni. Merjetez alkotni, éljetez azzal a lehetőséggel, amit az élet kínál. Ha meghátráltok, az gyávaság, ha pedig más kedvéért akarjátok így élni az életetek, akkor az befolyásolhatóság. Ezek nem a férfi erényei. Tegyéte az, amit tenni akartok. De ne feledjetez, élni csak közösségben lehet, kellene az felemelő barátok, akik ösztönözne az, akik motiválnak, ha padlón vagy, akkor felemelne az.

Ahogy mondtam, eljön az a pillanat, mikor rájöttök, kedves ballagó diákok, a gimnázium véget ért, a múltat nem változtathatjátok meg, de elöttetek a jövő formálása. A jövő tele van nyílt kapukkal és csapdákkal, akarjátok megtudni, me-

Véget ér a középiskola. A gimnáziumi évek alatt kiskamaszból ifjú felnőttek lettek. Tinédzserként ismerkedtetek a szerelemmel, a csalódással, a fájdalommal, a sikerrel, jegyekben és dicséretben értékeltetek benneteket, elgondolkodhattatok, hogy miben vagytok jók, miben van tehetségetek, szorgalmatok, kitartásotok, és miben van elkötelezett tartásotok, gerincetek. Sokan mondják, a középiskolában dől el, milyen felnőtt lesz az illetőből. Igen, ebben van igazság, de nem az iskolában váltok férfivá. Ez egy közösség, a diákok és pedagógusok együttléte, az osztály életének, az értékek megértésé-

netek. Az órákon való figyelés, a dolgozatok sora, a felelések, a kegyelmet nem ismerő tanárok szigora, és természetesen az otthoni készülés meg hozza most az eredményt, mely sokak számára egy életre szóló bizonyítvány arról, hogy az érettségi tantárgyakból a megszerzett legtöbb ismeret mennyit ér.

Távózasotokkal a Dugonics András Piarista Gimnázium kétosztálynyi szint elvesszít. Nemcsak a tantestületben hagyatok – közös emlékek, személyes kapcsolatok, ősz hajszálak formájában – örök nyomot. Az iskola diákjai előtt állatok, jártatok, a mi osztályunknak is példát

lyiken belépve vár rátok a boldogság. A 11. a osztály és a fiatalabb iskolatársak nevében kívánom, hogy legyen sikere az a családi életben, a munkában, minden másban, leljetez meg a boldogságot, és soha ne adjátok fel a magatokért folytatott küzdést! És ne feledjetez az élet egy szerencsekerék, de rajtatok áll, hogyan forgatjátok. Barátom, „Csak azt ne hidd, hogy e sártecsbe van/ Szorítva az ember egyénisége.”

(Dogán Can Ferenc írta a 11. a osztály nevében. Putóczky Ákos adta elő.)

18 fok Celsius

Eljött a ballagás napja és azután el is múlt. Minden tőlünk telhetőt megtettünk azért, hogy a búcsúzó végzősök jól érezzék magukat ezen a napon. Ezután kisebb készülődések után csapatunk, a 11. osztály fel-

tekintettük meg. Mikor Segesvárra értünk, kaptunk egy kevés szabadidőt, amit mindenki örömmel fogadott. Voltak, akik Drakula gróf állítólagos szülőházában vettek egy fagyaltot, igen vér(m)es

pálkát, amit nyugodt szívvel adtunk le Károlyi tanár úrnak. Ezután betértünk a parajdi sóbányába, ahol egy órát pihentünk. Majd elindultunk Marosvásárhely felé, ahol a Kultúrpalota megtekintése

szállt a buszra és elindult új kalandok felé nézve az osztálykirándulásra.

Utunkat Nagylak felé vettük, hogy azután átlépjük a határt és Erdélyben utazzunk tovább. Hosszú és kevésbé érdekesítő út következett, míg elértük Vajdahunyad várát. Mindenki fellélegezve szállt ki a buszból, hogy végre kinyújtassuk elgémberedett végtagjainkat. Ám a vár sajnálatos módon egy esküvői ceremónia miatt le volt zárva. Károlyi tanár úr felvetette azt a csodás ötletet, hogy osonjunk be a nászúrral együtt a várba. Azonban ez nem sikerült, tehát visszaszálltunk és elindultunk Déva felé, ahol aznap éjjel megszálltunk. Itt meleg vacsorával vártak minket, ami kellemes meglepetésként ért minket. Aztán két csoportra osztottak minket. Egy kisebb és egy természetesebb csoportra bomlott az osztály. A csoportok Csaba testvér otthonaiban szálltak meg.

Másnap reggel, miután részt vettünk egy misén, megtekintettük Déva várát, ami sajnálatos módon elég rossz állapotban van. Ezután felkerekedtünk és meg se álltunk Medgyes városáig, ahol egy evangélikus templomot

áron. Estére elértük aznapi szállásunkat, a hargitafürdői plébániai lelkigyakorlatos házat, ami rendkívül kényelmes volt.

A harmadik napon a Csík vidék felé indultunk. Sárközy tanár úr fogadott minket Csíkszeredán. Egy rögtönzött tanóra keretében mesélt nekünk Erdély mai helyzetéről és a székelyek hontalanságáról. Aztán betértünk a csíksomlyói kegytemplomba egy röpke imára.

Azután Teleki Ferenc osztálytársunk ismerőse meghívott minket egy kiadós ebédre Csíkszentmártonba, amit szívesen fogadtunk és becsülettel el is fogyasztottunk. Legközelebb a Szent Anna tónál álltunk meg. Tanáraink óva intettek a tóban való fürdéstől, mivel a víz veszélyesen hideg. Ám erre rácáfoltunk, és megmártóztunk a 18 °C-os vízben. Később vizszatértünk Hargitafürdőre.

Választási lehetőség elé állítottak minket, miszerint a Gyilkos tavat nézzük meg, vagy pedig ne tegyünk arra kerülőt, hanem Korond legyen a következő megálló. Az osztály inkább a rövidebb utat választotta, így hát legközelebb Korondon állt meg a csapat. Itt mindenki megvette az ajándékokat, valamint 5 liter áfonya

után egy kis szabadságot kaptunk. A nap végétével a nagyenyedi kollégiumban pihentük ki fáradalmainkat.

Az utolsó nap reggelén kaptunk egy rövid történelemleckét a kollégium történetéről. Utunk innen Gyulaférvárra vezetett, ahol felmentünk a várba és megnéztünk egy katolikus és egy ortodox templomot. Majd elindultunk Solyos várához, ahol egy kis küzdelem várt ránk, hiszen díjat tűztek ki a várba először felérőknek. A lippai plébános meglepett minket egy kis ménesi borral, amit mindenki szívesen ízlelt meg. Ezután a plébánián jót falatozhattunk. Aradon kissé szűk utcákon vezetett át az utunk a belvárosban, de azért megtekintettük a két 1848-49-es forradalom hőseinek tiszteletére állított emlékművet. Ezzel le is zárult tervezett programjaink sora és hazafelé vettük az irányt. Nagylaknál látva az előttünk kigyózó buszsort Wéber Márk Dávid édesapjának köszönhetően soron kívül átengedtek minket a határon és egy óra múlva már Szegeden voltunk.

Nagyon jó találkozni az Erdélyben élő magyarokkal, mindenhol örömmel fogadtak minket. Remekül éreztük magunkat és ezúton is szeretnénk megköszönni Sipos tanár úrnak, hogy elkísért bennünket, valamint Károlyi tanár úrnak a fáradtságos munkáját.

Wéber Márk Dávid 11.A

OTTLIK GÉZA: ISKOLA A HATÁRON

A szabadság nem nagy kezdőbetűvel írott, fennkölt eszme volt nekünk, hanem a szó valódi értelme, a választási lehetőségek nagy bősége, s a rabság, a tilalmak, kényszerek nagymérvű ritkulása.

„Sajnos, a múzeum zárva volt”

Ötnapos dél-erdélyi kirándulásunkra Szegedről indultunk szombat reggel 8:00-kor a Tesco parkolójából. Szerencsésen átjutottunk Kiszombornál a határon, és Csanád után (Szt. Gellért püspök szarkofágja) első nagyobb állomásunk Nagyszentmiklós volt. Itt született Bartók Béla! Aztán Temesvárra vezetett utunk, ahol az első szállásunk is volt egy hotelben (itt fordítva volt a magyar zászló kitéve). Megnéztünk egy gyönyörű ortodox templomot, az egykori piarista iskolát és templomot, Dózsa György „eléletésének” színhelyét, és a ’89-es temesvári forradalomról is tartottak nekünk kiselőadást. Ezt követően elmentünk a város főterére, mely szintén csodaszép volt. Az út elég hosszú volt, de el tudtuk ütni az időt Keserű tanár úrral: „kriminológiát” játszottunk - kisebb fejfájást okozva ezzel a többi tanárnak és a buszsofőrnek. Eljutottunk még aznap Buziásfürdőre is. Ez a város az Osztrák-Magyar-Monarchia egyik legkedveltebb fürdője volt. Deák is sokat járt itt! Láttuk a régi klasszicista épületeket (ezek teljesen el vannak hanyagolva!), megcsodáltuk a pavilonokat, és „büdösvizet” is ittunk. Utána visszatértünk Temesvárra, a szállásra.

Második nap reggeli után felkaptuk a cuccunkat és indultunk tovább. A gyönyörű Kazán-szorosokhoz indultunk. Elképesztő szépsége van a területnek, mikor a Duna a hegyek közt folyik hol kicsi, hol nagyobb mederben, és van, amikor sokkal keskenyebben, mint Szegednél a Tisza. Láttuk *Az aranyember* című könyvben még szereplő kis sziget nyomát is (azóta elárasztották duzzasztás miatt), és még sok várromot, folyamszabályozási emléktáblákat, és Decebal dák fejedelem sziklába vájt fejét is. Orsova városán áthajtva elértünk a Vaskapu-erőműhöz, ahol sajnos a múzeum zárva volt. Az erőmű után a következő szállásunkhoz, Herkulesfürdőre vezetett utunk. Ott még a meleg vacsora előtt misét tartott Tózsér és Keserű tanár úr (Dékány tanár úr megint nem vállalta el...), majd kis játék után mindenki lefeküdt.

Harmadik nap délelőtt megnéztük Herkulesfürdő egykor szép belvárosát, majd a Cserna-völgyében jártunk. Jó sokat túráztunk és a Ceznapatak gyönyörű vízesését is láttuk. Elmentünk oda is, ahol a Monarchia és a régi Románia határa volt. Hazatértünk, és mindenki lepihent.

Negyedik nap elhagytuk a szállodát, és elindultunk

Déva felé. Útközben megnéztük Sarmisegetusát, az egykori dák város romjait, majd Erdély legrégebbi, freskókkal díszített templomát, Demsust. Vajdahunyadnál ebédeltünk és a várat is megnéztük vezetéssel. Igazán gyönyörű volt.

Onnan Dévára mentünk, ahol előbb a dévai várat néztük meg, ahova siklóval mentünk fel. A vár után a szállásra indultunk, de ott egy kis probléma merült fel: „kítették” minket a szállásról, mert egy másik csoport ment oda. Így hát a B-sek az eredeti szálláson aludtak (a maradék helyeken), míg mi A-sok szétszedve. Nekünk két lehetőségünk lehetett, hogy hol térjünk nyugovóra: voltak olyanok, akik árva gyerekekkel és a nevelőjükkal aludtak, a többiek egy kis háznak a padlásszobájában. Vacsora után még egy előadást is meghallgattunk Böjte Csaba ferences testvér megható és kitartó munkájáról.

Az utolsó nap korán indultunk haza. Útközben megálltunk a solymosi várnál (meg is másztuk!), Marosillyén (Betlen Gábor fejedelem szülőháza), Máriaradnán (kegyhely), majd Aradon, ahol megnéztük a vértanúk sírját és a Szabadság-szobrot, illetve a belvárost is. Ebéd után irány Pécska (itt született Klebelsberg Kuno kultuszminiszter), és a határ: Nagylak.

110 km-es utunkra a Határtalanul pályázatnak köszönhetően jutottunk el (a szállás- és a buszköltséget fedeztet!), amit Dékány tanár úr írt meg. Köszönjük neki, és kísérőinknek: Bereczky András, Keserű György és Tózsér Pál tanár uraknak is, hogy vigyáztak ránk.

Valkony Regő 7.A

Ezt jól kisütötték

Az idén végzős osztályok (12.A és 13.B) olasz nyelvet tanuló diákjai az utolsó olasz órák egyikén kemény fába vágják fejszéjüket.

Nem kisebb dologra vállalkoztak, mint hogy ingujjukat felgyűrve saját kezűleg 3 kg lisztből meggyúrják életük első pizza tésztáját és elkészítik a rávaló paradicsomszószt és a feltéteket.

Az előzetes bevásárlást is maguk intézték és a

kezdetektől a végéig, vagyis a kítőnőre sikeredett pizza elfogyasztásáig, remekül helyállt mindenki

Elmondhatjuk, hogy a három, illetve négy év olasztanulás „legemészhetőbb” tanórája volt, mely egyöntetűen valamennyi résztvevő elismerését elnyerte. Köszönet a nagy türelmet tanúsító konyhas néniknek!

Boczor Zoltán

„Végül hazajöttünk, és aludtunk egy jót”

Május 7-én, egy szép hétfői reggelen indult neki a csapat a debreceni osztálykirándulásnak. A tanáraink: szeretett osztályfőnökünk, Böszörményi Géza és még annál is jobban szeretett angoltanárunk, Nagy Mariann.

A buszunk egy kis késés után érkezett meg a piár elé, de addig is, aki akart, vásárolgatott a Tescóban. Az odaút hanglejtően telt, tele poénokkal és még sok-sok-sok-sok dologgal. Az első napon átmentünk, vagyis az osztály 99%-a átment Romániába, és megnéztük Nagyvárad híres építményeit (az 1%-nak nem volt személyije, ő a határon várakozott). Estefele vacsiztunk a közeli étteremben, megjegyzem, kiváló ellátást kaptunk. És jött az este, amit sajnos muszáj megemlítenem. Az alvóhelyet úgy kell elképzelni, mint egy több helyiségből álló pincét.

Nos, a csapat három részre bomlott, és így „aludtunk”. Tehát olyan 11 óra felé, amikor a takaródó volt, kb. 8 ember úgy döntött, hogy arrébb toljuk azt az időpontot nagyjából éjfélig. Sajnos az osztályfőnökünk minden erejével megpróbálta megállítani ezt, pl. guggolás, 30 perces vigyázállás, meg a örök kedvenc: a fekvő-

támasz. De nekünk is voltak fegyvereink: a beszélő Nokia telefon és a ciripelés. Hála az égnek, csupán 100 guggolással megúsztuk mi nyolcan, a többiekéről nem tudok nyilatkozni.

Másnap reggel egy esős napra nyitottuk szemünket. Egy kevésbé izgis, templomokkal tarkított napunk során megint ellátogattunk Romániába (1% nem), és megnéztük a nagykarolyi árvaházat és az iskolát (ahol kólát

mertek adni... igen, KÓLÁT). Az ebédünk ottani specialitás volt: sült hagymás kenyér és fasírt. Haza hét óra felé érkezünk, akkor kaptunk egy óra szabad programot. Az estét társas sütögetéssel zártuk (a sütésért köszönet az öt lelkes ifjúnak, akik még a kimenőjüket is feláldozták azért, hogy az osztály jóllakjon). Másnap reggel megnéztünk Debrecenben két templomot, és elmentünk fürödni. Végül hazajöttünk, és aludtunk egy jót. Köszönet a buszvezetőnknek, Elekes Leventének, és Tóth Borbála tanárnőnek, osztályfőnökünk egykori nagykanizsai kolléganőjének a keddi idegenvezetésért.

Putóczky Dávid 9. A

Gyökerek

Szeretettel meghívunk minden kedves érdeklődőt május 31-én 19 órára az Alsóvárosi Kultúrházba, ahol „Gyökerek” címmel kerül megrendezésre a Dugonics András Piarista Gimnázium Népzenei Kamaraműhelyének kilenc éves alkotómunkáját összefoglaló koncertje, régi és új kamaratagok közreműködésével.

A Mester Tanoda Alapítvány által támogatott Piarista Mester Tanodában 2002. óta folyik népi ének, koboz, népi hegedű és brácsa-, 2011. óta pedig citeraoktatás.

Országos népzenei versenyek és a Táncház Egyesület lemezpályázatainak állandó nyertes résztvevői vagyunk, a szegei zenei életben pedig sajátos alkotásokon keresztül

képviseljük hagyományainkat. A népzeneoktatás klasszikus és formabontó útjait követjük. Fontos baráti kapcsolatokat

ápolunk külsőrekeszini, magyarfalusi, gajdári és más csángó falvak tanulóival, akik a saját kezdeményezésű „Ha folyóvíz

volnék...” ifjúsági csereprogram során kötnek diákjainkkal örök barátságokat a népművészet jegyében.

A Népzenei Kamaraműhely az iskola tehetséges kobzosából, énekeséből, hegedűseiből és tanító tanáraiból alakult. Az újraénekelte moldvai dallamokból táplálkozó muzsika évek során zenei tematikában és hangszeres felállásban is bővül: a hegedűk és kobzok mellett gitárok, cselló, furulyák, és ütők is muzsikálnak. A moldvai népi dallamokkal együtt pedig a versmegzenésítések, valamint a régi zene új területei jelentenek izgalmas zenei feladatokat az együttes számára.

Az együttest vezető tanárokról, illetve a kamaratagokról bővebben a www.mestertanoda.hu vagy a www.szepi.hu/nepzenei_kamaramuhely oldalon lehet olvasni.

OTTLIK GÉZA: ISKOLA A HATÁRON

Valamennyi ismert és néven nevezhető, fontosnak vélt dologon kívül még mi minden hiányozhat az embernek, s hogy a nyomorúságnak még másféle, elképzelhetetlen rétegei is léteznek.

A Nagy Armada legyőzése

A kollégiumi élet nehéz, kell valami, amin levezetheti a szorgos diák a rengeteg tanulás közben felgyülemlött gőzt. Három ifjonc – nevüket mellőzzük – ezt az udvaron fellelt, kreatív módon alkalmazott nádak segítségével tette meg. Mielőtt elítélnénk őket, hallgassuk meg a történet részleteit. Vicces sztori.

A dolog akkor kezdődött, mikor tegnap este hőseink elmentek a konditerembe, amihez senki nem hozott kulcsot. Ezután nem volt kedvük várni és kimentek az udvarra, ahol futottak egy pár kört, de nem volt kedvük bemenni, ezért kerestek valamit amivel, „el lehet ütni az időt”. Találtak egy adag nádat és elkezdtek kardozni vele, majd a prefektus elől elmenekültek, hogy mentsék az irhájukat. Ezek után bementek a kollégiumba és lefűrödtek, miután elmesélték a prefektusnak mi is történt.

A történet folytatásának ötlete a mai nap harmadik stúdioma – gyengébbek kedvéért tanulószoba – alatt, egy közös

tanulás alkalmával született meg. A három fiatalember felbuzdulva az előző nap sikeres akcióján ismét a nádköteg felé vette az irányt a stúdiom végét jelző csengőszó után. „Bemelegítésként” ismét harcoltak egy keveset, majd egyikük azzal a szellemes ötlettel állt elő, hogy egy kevés életjelet adjanak magukról a prefektusok felé. A művelet sikeressége nem volt kétséges, hiszen B. Úr nem figyelt fel a három csibész közeledtére. Hátát sikerrel megcsiklandták, majd jót kacagva tettük felett odébbálltak más csínyek után nézve.

Az emeleten lévő utolsó szoba ablakából fény és hangok szűrődtek ki. Az ötlet örömtűz módjára ragyogott fel elméjükben. Nem volt kétséges, a következő lépésük e szoba lakóinak megrézfálása lesz. Tervüket ismét siker koronázta, azonban nem tudták, hogy az időzítés a lehető legrosszabb és legtökéletlenebb volt. A szobában pontosan abban az időpontban tartózkodott a kollégiumigazgató, a volt

tartományfőnök, spanyol piarista szerzetesek, valamint az összes szegedi piarista rendtag.

Amint említettem erről nem tudtak, tehát kacagva futottak tovább. Mivel már közeledett az ima ideje és be kellett térni a kollégiumba. Ám mikor hőseink beléptek az ajtón, B. Úr fogadta őket igen morcos ábrázattal. „Keserű” pillanat volt ez számukra. Kiderült minden és nem voltak túlon túl hálásak a tettükért. Ezért kaptak egy kis, a köz javára fordítható munkát, de ez cseppet sem gátolta meg jókedvüket és egyeztettek B. úrral, hogy írjanak egy történetet erről a kis akcióról, ami bekerül a piarista történelem sárga, poros lapjaira.

A történet tanulsága, ne húzd ki a nádat, – akarom mondani, a gyufát – mert baj lesz. Ha nem is nagy, de összeakaszthatod a bajszodat a pedellusokkal. Mindezek ellenére jó mulatság volt, de persze többet nem fordul elő.

Rimini

Oktagon napok: Világ! Vége?

A Sík Sándor Piarista Egyetemi Szakkollégium a korábbi évekhez hasonlóan idén is megrendezte az Oktagon Napokat április 20-21. között. Mind kulturális, mind tudományos téren gyarapodhattak a kedves vendégek és a kollégium úri közönsége is. A 2012-es programsorozat témája az igen csak felkapott és aktuális világvége volt.

Péntek este az Oktagon Napok rendezvényeit Szeri Krisztina (fuvola), Balogh Gyula (gitár, ének) és Prekop Győző (szájharmonika) alkotta trió nyitotta, „Vers és zene a Tiszától a Mississippiig” címet viselő produkciójával. A műsor első felében a versek és a fuvola kapott főszerepet. Hallhattunk saját szerzeményeket, mint például a „Reggel, az asztalon”, felcsendültek versfeldolgozások, mint József Attila Ordasa, valamint fuvolára írt orosz cigány táncot is hallhattunk. Az előadás közepén megszólalt együtt is a három hangszer, ezzel átkeltünk az Atlanti-óceánon, amivel eljutottunk a Mississippihez, majd Chicagoba: a produkció végén harmonika- és gitárszólókkal tarkított igazi delta blues élményben lehetett része a hallgatóságoknak.

Szombaton három előadót hallgathattunk meg, akik más-más szemszögből világítottak rá a világvége témájára.

Elsőként Sudár István középiskolai tanár történeti szempontból vizsgálta meg a kérdést. Szerint két dolgot tehetünk a világvégével: mélyre ásunk, vagy pedig várjuk az utolsó perceket. Ő az elsőt követte. Megtudhattuk, hogy a maják két, pontosabban három naptárral dolgoztak. Volt egy, a 260 napos rituális évhez kapcsolódó naptárunk, illetve egy másik, mellyel a 365 napos civil évet mérték. A hétköznapi év 18 hónapból (vinal) állt, egy hónap pedig 20 nappól (kin). Eszerint egy „maja” év 360 nap, amit kiegészítettek 5 balszerencsés nappal. A rituális év viszont 13 hétből állt. Ez azt jelenti, hogy a hétköznapi év napjai a rituális év más-más napjaival estek egybe, de 52 év után ugyanazok a napkombinációk ismétlődtek. Így merült fel az igény az ún. hosszú számlálásra, miszerint az éveket egy kezdőponthoz viszonyítják. Ebben a hosszú szám-

lásban a legnagyobb érték az 1 baktun, ami kb. 400 év. A mi időszámításunk szerint idén ér véget a 13. baktun, másnap pedig kezdődik előlről, és újraindul az 1. baktun.

Ez követően Ft. Dr. Balogh József atya az Egyház végső időkről szóló tanításról osztott meg velünk néhány fontos információt. Kiemelte az ó- és újszövetségi alapokat, hogy megérthessük, mit is mond erről az Egyház. Hangsúlyozta, hogy az Újszövetségben Jézus személye összekapcsolódik az ő szellemével. Eljön majd a nap, amikor Jézus Krisztus uralkodik, a parúzia (Krisztus eljövetele) és az ítélet összefonódik. A feltámadás nem más, mint „beteljesedés a halálban”, Isten országa számunkra ajándék.

Harmadik előadónk Szilágyi Tamás, a Bálint Sándor Vallás-kutató Intézet munkatársa, a nem keresztény vallási hagyományokban előforduló világvége teóriákról mutatott ízelítőt. Ő szintén a ciklikus időfelfogásokat emelte ki, külön hangsúlyt fektetve a védikus felfogásokra, ami az ismétlődő világciklusokat jelenti. Megemlítette, hogy a lineáris felfogás, azaz a világ múlandósága, a zsidóknál jelenik meg először. Megemlítette többek között az aztékok vallását, ahol az egyes ciklusokban változatos módon pusztul el a világ, a jelenlegi pl. földrengések által. Az iszlámban a sok keresztény párhuzamra hívta fel a figyelmet, a hinduizmusnál pedig a világ különböző ciklusonként megújul. Az utolsó időszak a Kali Yuga, aminek közel van a vége.

A szombat estét közös játékkal, vetélkedővel zártuk és nagy örömünkre az öregkollégisták közül is bekapcsolódtak néhányan, így még vidámabban tölthettük el az estét.

Fontos megemlíteni, hogy a kollégium minden tagja kivette a részét az előkészületekből, így mindenki bekóstolhatott a lebonyolítás fáradalmaiba, és természetesen tapasztalatot is gyűjtött, hogyan lehet, érdemes megszervezni egy hasonló eseményt.

Bízunk benne, hogy akik ott voltak, valóban hasznos időtöltésnek találták, és gazdagodtak új ismeretekben a témát illetően. Az eseményen készült fotók megtalálhatók a honlapon: <http://sik.szepl.hu>

Bencsik Róbert szakkollégiumi senior

Özönlények

Külföldi vállalkozók a magyar élőlény-társadalomban

„Nincs magyarabb fa az akácnál” – mondta kacagva egy jól megtermett, nagybajszú méhész a falumban, s ezzel le is zárta a vitát, melyben arról próbáltam meggyőzni, hogy ez afafaj alig háromszáz éve honos az Alföldön, Észak-Amerikából telepítették be. Őt nem nagyon zavarja ez – sőt örvend neki –, pedig ma már a háztetőkön is akácfa nő, és megállíthatatlanul elnyomja minden zöld vetélytársát.

A nagy földrajzi felfedezésekkel kezdetét vette az a folyamat, melyet ma – oly divatosan – globalizációnak szokás nevezni. A globalizáció azonban nem csak a Homo sapiens számára „zsugorította össze” bolygónkat. Az egyre forgalmasabb és szabadabb közlekedési és kereskedelmi útvonalak és eszközök számos élőlény előtt szüntették meg a földrajzi és időbeli akadályokat. Elég potyautasként „fölkapaszkodni” egy áruszállító járműre, és rövidesen egy új világban próbálhat szerencsét az idegen.

Egy területre betelepülő új növény- és állatfajok egy része nem okoz különösebb problémát: vagy nem képesek az új környezetben életben maradni, és kipusztulnak onnan, vagy barátságosan meghúzzák magukat, szépen betagozódnak az új élőhely anyagforgalmába. Vannak azonban olyan idegen betelepülők, akiknek igen kedvezőek az új környezet adottságai, és saját vállalkozásba kezdenek, mellyel gyökeresen átalakítják az őshonos élőlény-társadalmat. Ilyen erőszakos, inváziós külföldi vállalkozókkal – legyenek növények vagy állatok – ma már a világ szinte minden táján küzdenek.

Az inváziós fajok – magyarosan özönlények – igen „ravaszak”: sokféle módszerük van az új környezetben való megtelepedésre és vállalkozásuk sikeres működtetésére. Általában tág tűrőképességük, jól viselik, ha bolygatják, piszkálják őket, rendkívül gyorsan és sok utódot nemzenek. A közönséges parlagfű – mely Észak-Amerikából került Európába – tipikusan ilyen. Tövig vágthatjuk, pár nap alatt mégis újjahajt, még bujább lombot növeszt, és még több virágot hoz, még több allergén virápporral. Sok özönfaj titkos fegyvereket is használ. A bálványfa – melyet tévesen ecetfának nevez a köznyelv – például olyan vegyi anyagokat termel gyökerével, melyek a talajba jutva akadályozzák a többi növény fejlődését.

A mára invázióssá vált fajok egy részét az ember telepítette be, valamiféle gazdasági vagy kulturális céllal. Ilyen pl. a főntebb emlegetett fehér akác, melyet a XVIII. században hoztak be Európába Észak-Amerikából, és hazánkban az alföldi futóhomok megkötésére, illetve a török uralom idején kivágott őshonos tölgyerdők pótlására kezdték ültetni Mária Terézia uralkodása idején. Később kiderült, hogy rendkívül jó mézelő is, így további telepítése is ésszerűnek tűnt. Mára azonban „agresszivitásával” komolyan veszélyezteti az Alföld természetes növényzetét: a megmaradt homoki tölgyeseket, nyárasokat

és borókásokat. Az akáchoz hasonlóan mézelőnövénynek telepítették az Alföldre a vaddohányt, mely mára hazánk egyik legterhesebb gyomnövénye.

A harlekinkaticát az ezredforduló környékén hozták be Nyugat-Európába a Távol-Keletről, hisz sokkal falánkabb, mint az európai, kisebb termetű katicabogárfajok. A telepítés sikeresnek tűnt, az új jövevény kiválóan pusztította a levéltetveket. Azonban kiderült, hogy a harlekinkatica nem válogatós fajta: mindenféle egyéb kisebb rovarra is fölfal, s nem veti meg a növényi táplálékot sem: nekiesik a szőlőnek, almának, körtének is.

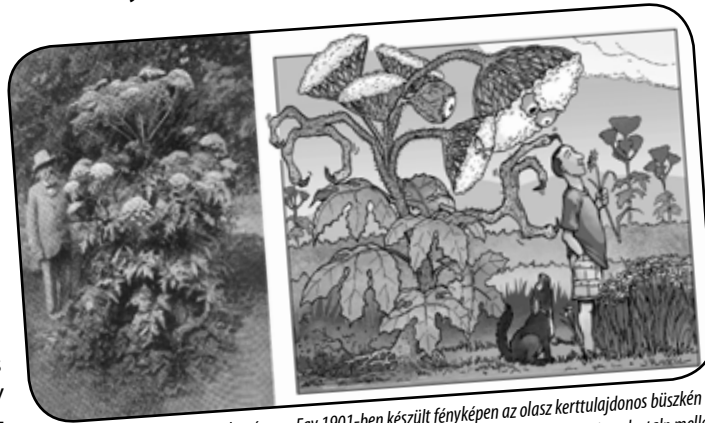
Igen sok veszélyt rejt magában a manapság igen népszerű díszállattartás, akvarisztika, terrarisztika is. Az ebben rejlő veszélyeknek iskolapéldája a vörösfülű ékszerteknős hazai esete. Ezt az igénytelen, de igen szép teknősfajt

hazánkban sokhelyütt tartották és tartják akvaterráriumokban és kerti tavakban. Jó ellátás mellett a teknős néhány év alatt természetesre nő, és már nem fér el a terráriumban, kerti tóban. Ilyenkor gyakran szabadon engedik tavakba, folyókba, csatornába. A vörösfülű ékszerteknős pedig komoly vetélytársává válik hazánk egyetlen őshonos teknősfajának, a mocsári teknősnek, hisz nagyobb termetű, fürgébb, falánkabb, és gyorsabban szaporodik.

Az özönfajok között akadnak olyanak, melyek nem csak az őshonos növény- és állatvilágot veszélyeztetik közvetlenül, hanem magát az embert is. A Nyugat-Kaukázusban élő, ernyősvirágzatú növény, a kaukázusi medvetalp a XIX. században került az európai arborétumokba és díszkertekbe, hisz igen látványos megjelenésű (latin neve is tekintélyt parancsoló: Heracleum). Ugyan lágyszárú, de szárkerülete elérheti a 30 cm-t, magassága az 5–7 m-t. Hatalmas, akár 2 m széles levelei erősen osztottak, fogazottak, és ernyő alakú fehér virágzatai akár 1 m szélesek is lehetnek. Azonban ezt a növényt még megközelíteni sem érdemes. Furanokumarinoknak nevezett vegyületeket tartalmaz igen nagy mennyiségben. Ezek az anyagok nemcsak rákkeltő hatásúak, de a bőrt igen fényérzékenyvé teszik. Ha az érintett bőrfelületet UV-sugárzás éri, a bőr kipirosodik, viszketni kezd, és egy-két napon belül égési sérülésekre emlékeztető hólyagok jelennek meg rajta. Ezek helyén feketés, lilás bőrelszíneződések és hegek maradnak vissza. Nem hiába választották e fajt 2008-ban az év mérgező növényének.

A kaukázusi medvetalp hazánkat egyelőre csak ostromolja, elterjedése csak bizonyos területekre összpontosul. Legnagyobb populációi Szombathely mellett, Vép környékén és a Zempléni-hegységben vannak. Újabban a Tisza mentén hódít dél felé az ártéri növényzetben...

Szabó Gábor SP
kalazantíner

Egykor és ma. Egy 1901-ben készült fényképen az olasz kerttulajdonos büszkén áll a méretesre nőtt kaukázusi medvetalp mellett. E mutató növény mára sokhelyütt, terhes, agresszív, az emberre is veszélyes gyomnövényé vált

OTTLIK GÉZA: ISKOLA A HATÁRON

Megszoktuk hát, hogy egyedül ünnepelgessük vesztett nagy csatáinkat, melyeket túléltünk. Talán azt is megszoktuk, hogy a vereséget izgalmasabb, sűrűbb anyagból való és fontosabb dolognak tartjuk a győzelemnél - mindenesetre igazibb tulajdonunknak.

100 éve született Ottlik Géza

Ha jól értettem, s a kérdés nem az, hogy mit jelent Jézus a világnak, az emberiségnek, az elmúlt és eljövendő évezredeknek, hanem hogy nekem, személyesen, budapesti lakosnak kicsoda Ő, akkor könnyű válaszolni rá. Uram és Megváltóm. Miként arra a kérdésre is van felelet, van szó, hogy például ki volt nekem egy kecskeméti születésű Szabó Erzsébet Ottlik Gézáné. Anyám. Fölöttem pedig a csillagos ég. De hogy mit jelent nekem a csillagos ég, anyám vagy Jézus, ezen sem elmélkedni nem szoktam, sem válaszolni nem tudok rá. Nem is tartozik másra, bizalmas magánügye

egyszer a regényről szólva próbáltam demonstrálni). A legfontosabb dolgokról nem tudunk beszélni,

hatnánk visszaélve a nyelvtan szerkezetével és a szavak jelentérendszerével, versében, regényében a világ

„Szívesen gondol az ember úgy Ottlikra, mint valamiféle biztosítékra, hogy nagy baj nem történhet. Mintha ő volna az a derék indián, aki szavatol a lady biztonságáért. Ez persze nem igaz, mert ezzel csak biztatgatjuk magunkat. Mert egy szál Ottlik ugyan mit szavatol? Nyilván az égadta világon semmit sem. Tehát bármi megtörténhet, ezt tudhatjuk máshonnan is. De azért mindannyiunk számára nagyon fontos tudni, hogy Ottlik van” – Esterházy Péter.

eredeti épségét és teljességét igyekeznek visszaállítani. És ha ez egyáltalán sikerül neki, csak a szövegébe beáramló hallgatásokkal sikerülhet. Ha pedig nincs benne a művemben mindez, anyám, az égbolt, Jézus, akkor semmi sincs benne. Nem néven nevezve kell jelen lenniük - a vers nem a csillagokról szól, nem Jézusról, nem a költő anyjáról - hanem

vagyis gondolkozni sem létezésünk alapjai - a hallgatás mélyén - sértetlenül őriznek ép, teljes tartalmakat. A nyelv fel

valóságosan. Ha Ő nem áradt bele a mégoly profán, világi jelentésmozzanatokból

Ottlik Géza, magyar szépíró, a bridzs terén is nemzetközi ismertséget szerzett magának. Minden idők legnagyobb bridzs-játékosainak egyike, többszörös magyar bajnok és válogatott, angol nyelven is publikált bridzskönyvet. 1937-ben lett az ifjúsági válogatott tagja, az ekkor rendezett budapesti világbajnokságról tudósította a londoni The Times-t. Szakírói munkásságát 1936-ban kezdte a Budapesti Hírlap bridzsrovatának beindításával. Egy amerikai szaklapban 1967-ben megjelent cikkének (The quest) köszönhetően a Nemzetközi Bridzs Akadémia ezért elsőként neki ítélte "Az év legjobb bridzs írása" díjat.

kettőnknek, nekem és a csillagos égnek. Az emberi nyelv eddigi jelentéskészlete, összetételének szabályai, gondolkodásunk meglévő fogalmi felszerelése nem teszi lehetővé, hogy ilyen - nyelven ineni és nyelven túli, intuitíve megragadható - tartalmakat kifejezzünk (ahogyan

tudja bontani roppant összetettségüket részjelentésekre, érzelmi, indulati, etikai, esztétikai, gondolati, akarati jelentésekre. Ezek az értelmezések mind csonkák, hamisak. Az író a nyelvet nem ebben az értelmező, felbontó funkciójában használja, hanem éppen ellenkezőleg, mond-

összerakott művembe – ha másként nem, hát mint szomjúság, halhatatlan vágy, a szarvas kívánczása a szép hűvös patakra -, akkor nem is hoztunk létre semmit.

Ottlik Géza: *Körkérdés Jézusról. A Próza c. kötetben*

Népdaléneklési verseny

Hagyományainkhoz híven, az idén is megrendeztük iskolai népdaléneklési versenyünket. Kevesen voltunk, de a megjelentek mindannyian szépen, tisztán, a népdalok csodálatos világát átélve énekeltek. Nehéz dolga volt a zsűrinek (Fábri Géza, Lajos István), hogy valamiféle rangsort felállítson.

Megosztott első díjat kapott: Jusztin Vera a Karolina Iskolából (az első sor jobb szélén) és Doszpod Kristóf (kuruc dalokból álló népdalcsoakra méltó volt egy érettségiző fiatalemberhez)

Második helyezés: Varjasi Balázs
Harmadik díj: Valkony Álmos
Dicséző oklevelet kaptak: Radnai Eszter Tarján 3. Ált. Isk. 2.(!) osztály (első sorban balról a második), Kabai Nóra Széchenyi Gimnázium (balról az első), Ágoston Bence Madách Imre Ált. Isk. 4. osztály (énekelte, és furulyázott is), Rózsa Máté, Tóth Csongor (ő is énekelte és furulyázott)

Lajos István

Gyónás: ajánlott

Ez a film az utóbbi időben elég nagy karriert futott be piaristáktól „fertőzött” berkekben: kezdve a tizedikes évfolyamtól a koleszon át egészen a papnevelő intézetig. A cím alapján nem is gondolnánk, milyen ütős egy filmről van szó. Pedig az! Alig kezdődik el a film, még csak a főcímnél tartunk, s máris pattanásig feszült a hangulat. Egy beöltözésnek lehetünk tanúi: valaki magához veszi a Bibliát, aztán egy hangtompítás pisztolyt, egy rózsafüzért, végül egy pár fekete kesztyűt. Te jó ég, ez ugyanaz az ember? Mint kiderül, a gyónás két szereplőjéről van szó (a pap és a gyónó), akiket szorosabb kapocs fűz össze, mint azt elsőre gondolnánk: hosszú idő óta most fog találkozni egymással apa és fia...

A gyónó személyében a film elejétől kezdve egy magabiztosan lépkedő, sziklaszilárd férfit látunk, aki (szinte) minden szempontból profi bérgyilkos: jól öltözött, higgadt, intelligens, pontosan lő, nem hagy nyomokat. Vajon minek kellett történnie ahhoz, hogy az anygalian bájos, szőke kisfiúból felnőtt korára ilyen ember váljék? A filmben erre is történik utalás, a fő okot természetesen az apában jelölve meg. A férfi lelkében még mindig ott él a sérült gyermek, akit bezártak, megvertek, megégettek, nem szerettek. És most magányosan űzi mesteriségét, minden célpontjában azt a gonosz férfit látva, akitől gyerekkorában annyit szenvedett: saját apját. Azzal a kézzel öl, amelyen maga is sebződött. A férfi mesterisége egyben a hivatása is. Igazságszótónak hiszi magát, aki levadássza a zsarnokokat, a rossz embereket, hiszen ők megérdemlik, s ezzel szolgálatot teljesít a társadalom elnyomott részének (ld. a spekuláns Sheldon Hoffman esetét). Emberrünk nagyon ért a felelősség áthárításához: „Minden tettemért apám a felelős. Ő az, aki ilyenné tett.” Mégis szenved attól, hogy a rossz, amivel odakint harcol, immáron belülről nyomasztja: ő maga vált gonosszá.

Térjünk most át a papra. Egészen a nagy fordulatig nem számít, hogy ő kicsoda. A néző szemében ő a klasszikus gyónató: az öreg pap, a katolikus hit és erkölcs öre, aki egy kicsit ugyan beszélkült, de azért még tud bölcséket mondani. Arra például nagyon bátran rávilágít, hogy a „fegyvere nélkül maga újra egy senkinek érezné magát”. Először azonban érthető módon letaglózza a véres történet. Menekülni akar, de a férfi zsarolása, és az aznapra tervezett gyilkosság miatt mégiscsak marad. Sokáig nem érti, mit keres itt ez a férfi. Továbbá, hogy mit is kezdjen egy olyan bűnösrel, aki nem akar megtérni. A pap személye akkor válik igazán fontossá, amikor a férfi kizsarolja belőle, hogy mondja el élete legsötétebb bűnét. A pap megrendült lélekkel,

igaz bűnbánattal vallja meg (gyónja meg) ifjúkori dühöngéseit, kegyetlenségeit. A férfin is látszik, hogy felidéződik benne a múlt, és a bánatnak ebben a légkörében talán még gyógyulni is tudnának a lelki sebek, de a férfi ezt nem hagyja. Erőt vesz rajta a bosszúvágy és az önsajnálát. Hiába mutat bánatot az apja, attól ő még nevelőszülőkhöz került, és rengeteget szenvedett. Emiatt apjának is bűnhődnie kell. Bele kell halnia a tudatba, hogy mivé tette a fiát.

A film tele van nyitott kérdésekkel. Például épp ez is, hogy apa és fia másképp viszonyulnak a rosszhoz és a szenvedéshez. Az apa nem biztos, hogy

össze fog roppanni a fia által küldött levelek súlya alatt. Lehet, hogy épp ellenkezőleg: válaszolni fog, imádkozni és bízni. A fiú azzal a tettevel, hogy „hazament” apjához, jöllehet nem engesztelődtek ki egymással, mégiscsak tett egy nagy lépést a tisztázás és a gyógyulás felé. És ne feledjük, az apáért is elég mélyre kel-

lett nyúlnia Istennek, hogy megtérjen, megváltozzon. Miért ne következhetne be ugyanez a fiú esetében is. Lehet, hogy ettől kezdve a fiú jobban észreveszi majd a jót és a szeretetet a sok rossz mellett. A lehetőség mindenestre nyitva áll. A filmben nagyon sok teológiai kérdés megfogalmazódik: Isten, a rossz, a túlvilági ítélet, az ember szabad akarata, és ezek egymással való kapcsolata. Arra is jó példa a film, hogy a gyónás valóban a kíméletlen őszinteség helye. Nem arra való tehát, hogy önmagunkról pozitív képet alakítsunk ki a papban. A gyónás egy ítélőszék, ahol a bűnbánót felmentik. A filmbeli pap mindezt őszintén hiszi is. Belül érzi, hogy Isten megbocsátott neki, és hogy valóban újjászületett. Ám itt felvetődik a kérdés: mit ér, hogy bűneink bocsánatot nyernek, ha egyszer bűneink következményei, az általunk okozott sebek ott maradnak embertársaink szívében?

A válasz tulajdonképpen egyszerű: egyrészt amennyire rajtunk múlik, jóvá tenni a bűnöket; azon felül pedig vállalni őket mint keresztet, amelyet Jézussal együtt hordozunk. Másrészt tudni, hogy Isten mindenkit hív a megbocsátásra, ahogy azt a Miatyánkban is imádkozzuk. Nagyon sok megbántottság össze tud gyűlni az ember szívében. Természetesen megvan a helye az emiatt érzett haragnak. De vegyük észre, amikor ez a harag már rég eloszlana, csak még mi tartogatjuk, dédelgetjük magunkban. Én bízom abban, hogy Isten szeretete előbb-utóbb mindannyiunkban győzedelmeskedni fog.

Keserű György SP

OTTLIK GÉZA: ISKOLA A HATÁRON

Úgy szeretem felebarátaimat, mint önmagamat. Ugyanazzal a fajta szeretettel. Nem jobban. Tehetetlenül, közönyösen, megmásíthatatlanul.

GYÓNÁS – THE CONFESSION (2011)

Szinkronizált, amerikai film.
Rendező: Brad Mirman

Szereplők:
Kiefer Sutherland (bérgyilkos)
John Hurt (pap)

Egy bérgyilkos szokatlan gyónásának lehetünk tanúi, amely során meg akarja érteni, mi mitől rossz és jó.

Újdonságaink

SZEPÍ – KÉP

Mostanában több irodalmi és zenei összeállításal bővülta videótár:

☞ SZÓSZI? : A MAGYAR NYELV SZAVA-BORSA – Mit is tud a magyar nyelv? Hogyan, mitől és miért változik? Milyen is ma pontosan? A magyar nyelv évében, Kazinczy születésének 250. évfordulóján egy érdekes tálalású műsorban rafinált, játékos kérdésekkel vezetik el nyelvtörténet és beszélt nyelv izgalmas változásait a mai nézőkig. Közismert írók, költők, színészek nyelvészek és műfordítók adnak számot a magyar nyelvhez való viszonyukról, írói feladatok, rögtönzött és megírt humoros jelenetek, villámkérdések, beszélgetések, saját történetek formájában. Így jött létre egy 10 héten át tartó, szórakoztató játék heti 50 percen, a már sikerrel futott *Nyugat 100* és a *100 év Játék a színház* című vetélkedősorozatok mintájára. A játékosok írói feladatok, rögtönzések valamint villámkérdések megoldása közben, saját életükből vett történe-teiken keresztül mesélnek a magyar nyelvhez fűződő viszonyukról. Játékosok: Molnár Piroska, Szabó T. Anna, Nádasdy Ádám, Pokorny Lia, Barna Imre, Vámos Miklós, Kiss Judit Ágnes, Radics Viktória, Mácsai Pál.

☞ VERS MINDENKINEK – 15 éven át a Magyar Televízió juttatta el a virágirdalom kiemelkedő verseit a nézőkhöz. Ha esténként megszólalt a hárfá ismert hangja, mindenki tudta, kicsit megáll az idő. Néhány percre semmit sem kell tennünk, csak hallgatni, befogadni, értelmezni, érezni. A válogatásban 250 magyar költeményt hallhatunk, az ismeretlen kódexmásolóktól a XXI. század alkotóiig.

A zenés DVD-k között megtalálható:

☞ CSAJKOVSKIJ-MARATON a Budapesti Fesztiválzenekar és a MŰPA közös rendezésében

☞ BALÁZS FECÓ 60. születésnap koncert

☞ PETER GABRIEL ÉS A NEW BLOOD ORCHESTRA

☞ PALYA BEA QUINTET

☞ CARLOS SANTANA

☞ METRO KONCERT

És végül egy kis természettudomány is...

☞ ELEMI ÁLOM – magyar dokumentumfilm – Atomfizika, a szerelem nyelvére lefordítva, avagy mit akar Tom Rékától, és mi történik, ha egy kapcsolat visszafordíthatatlanul megváltozik? Játékos kalandozás egy atommagkutató intézetben, gyorsítók, kriogasztronómia, közeledés az abszolút nullához és az anyag negyedik halmazállapota mind egy filmben!

☞ A BOLYGÓK – angol ismeretterjesztő – A Vénusz dühöngő viharai, a Jupiter jeges holdjai, a Föld forró lávái, a Mars vörös korongja, a fekete égbolt és a fényes Nap hihetetlen együttese – mindez és még sokkal több is látható azon a fantasztikus utazáson, amely Naprendszerünkbe invitálja az érdeklődő és ismeretekre vágyó embert. A látvány a legboszorkányosabb sci-fi filmeseket is megsejteníti. Pedig ez csak a valóság. A szenzációs, nyolchrészes BBC sorozat óriási sikert aratott hazájában. Nem csoda, hisz a bolygók kialakulásáról szóló elméletektől kezdve az űrkutatás fantasztikus történetén át, a computeres grafika, az űrszondák által készített felvételek, az izgalmas archív bejátszások, űrhajós veteránok, fizikusok és csillagászok, tudományosan megalapozott gondolatok és meghatározó érzelmek, de legfőképpen maguk a bolygók felejthetetlen élményt ígérnek.

SZEPÍ – HANG

PRÓZA

♫ SÍK SÁNDOR: ISTVÁN KIRÁLY – 2000. – EVANGÉLIUM SZÍNHÁZ

♫ OTTLIK GÉZA: PRÓZA

ZENE

♫ LOREENA MCKENNITT Budapesten járt... Néhány új lemezét itt felejtette. Jól tette, mert igen szépek:

· (2009) *A Mediterranean Odyssey*

· (2009) *A Mummer's Dance Throught*

· (2010) *The Wind That Shakes the Barley*

· (2012) *Troubadours on the Rhine*

♫ JAN GARBAREK & A HILLIARD ÉNEK-EGYÜTTES a Szent István bazilikában léptek fel. A helyhez méltó zenét produkáltak

♫ THE CHORISTERS OF CHRIST CHURCH CATHEDRAL, Oxfordból Brit-

ten műveket énekelnek

MÁRIA HÓNAPJA

♫ STABAT MATER

újabb megközelítések (20 szerző körül járunk!)

· Metál-gyász: a finn együttes neve is **Stabat Mater** és a műfaj: **FUNERAL DOOM**. Nehogy megrettenj tőle!

· **OPHELIA'S DREAM** egy másik formáció: **Darkwave and Gothic oriented musical project**-ként ajánlják magukat. A Stabat Mater albumuk mellett két másikat is feltettem: **All Beauty is Sad**, **Not A Second Time**. Izgalmasan szép zenét játszanak...
· **PETER CORNELIUS Stabat Mater** és **Requiem** – csemege. Előadók: Michel Piquemal, Choeur et Orchestre Réginal de Cannes Provence-Alpes-Cote d'Azur (1989)

· **FRANCIS POULENC (1899-1963) Stabat mater**, **Glóriája és Litániája a gyászoló anyához** igazi XX. századi mű...

· **KARL JENKINS: Stabat Mater (2008)** – Ha veszed a fáradságot és belehallgatsz, nem fogod otthagyni... Fiatalosan könnyed, de azért nem rockos...

· **SCARLATTI Stabat Materét** és **Salve Regináját** Véronique Dietschy; Alain Zaepffel és az Ensemble Gradiava adja elő.

· **ANTONIN DVORAK Stabat Materet** nem kell bemutatni – élvezni kell. A Deutsche Grammophon felvételén Rafael Kubelík vezényli a Bavarian Radio Symphony Orchestrat.

· **BARBARA FURTUNA: Via Crucis** – ebbe is belefér egy Stabat Mater. Olyan régi-zene, amelyet szeretni tudsz.

· Egy igazi érdekesség: **AL BANO CARRISI (pop-énekes) Il Pù Bel Regalo Di Natale (karácsonyi!) lemezén feléneklí Kodály híres Stabat Materét!** Így is gyönyörű dallam...

FILMZENE

♫ A NÉMAFILMES - THE ARTIST (ORIGINAL MOTION PICTURE SOUNDTRACK) (2010) – A zene is díjat kapott múlt évben, nemcsak az izgalmas „néma” film...Emlémem szerint videón is megvan.

NÉPZENE

♫ CSÍK ZENEKAR: LÉLEKKÉPEK (2011) – Ilyent csak ők tudnak csinálni: autentikus népzene – de azért időnként jazzes hangzás is kibújik belőlük: műfajt teremtettek!

ELEKTROMOS ZENE

♪ WILLIAM ORBIT a legnagyobbak nyomában (Wendy Carlos, Isao Tomita, Vangelis, J-M. Jarre) kitűnő zenével ajándékoz meg bennünket. Repertoárjában saját és klasszikus zenék egyformán megtalálhatók.

- PIECES IN A MODERN STYLE 1-2
- STEREO ODYSSEY, VOL_ 1-3
- STRANGE CARGO 1-3
- BARBER'S ADAGIO FOR STRINGS

♪ E-KÖNYVEK

(pub/oktatas/titkos konyveim)

- Bagdy Emőke: Pszichofitness; Hogyan lehetnének boldogabbak; Házasság és krízisei
- Békés Pál: A kétbalkezes varázsló
- Barlay Tamás: Isten agóniája bennünk
- Heinrich Böll: Ádám, hol voltál?; Billiárd fél tízkor
- Mihail Bulgakov: A Mester és Margarita
- Ray Bradbury: A tetovált ember; Fahrenheit 451; Holdkórosok temetője; Kaleidoszkóp; Marsbéli krónikák; Novellák; R mint rakéta; Szép arany almát a Nap (novellák); Városok a Holdon
- Ingmar Bergman: Jelenetek egy házasságból
- Szent-Györgyi Albert: Az élő állapot; Az örült majom; Psalmus humanus és hat ima
- Werner Ablast: Ne szenvedj! Szeress!
- Paulo Coelho: Történetek; Az alímista; A zarándoklat; Tizenegy perc
- Bruce Lansky: A Murphy szülők törvénykönyve, avagy a gyermeknevelés kelepcei
- Czákó Gábor: Az Antikrisztus és mi
- Gary Chapman: Kamaszokra hangolva – A tinédzserek öt szeretetnyelve

- Cseri Kálmán: Szeressétek egymást!
- Gandhi & Dalai Láma: Erőszakmentesség és együttérzés
- Glasenapp: Az öt világvallás
- Dr. Richard Carlson: Ne csinálj a bolhából elefántot, hiszen csak bolhák léteznek
- Viktor E. Frankl: ... mégis mondj Igent az Életre! – Egy pszichológus megéli a Koncentrációs tábor

SZEPI – KÖNYV

📖 SZÉP ERNŐ: ÉDES, SERDÜLŐ FIÚKNAK ÉS LÁNYOKNAK (NORAN, 2012)

Szép Ernő előbb népszerű költő volt, azután divatos színpadi szerző lett, regényei irodalmi szenciációknak számítottak, azután egy időre szinte teljesen megfeledkeztünk róla, és mostanában éppen újra felfedezzük, mint a modern irodalom hazai előfutárát. A Nyugat folyóirat szerzője volt, Ady legjobb barátja, számtalan remek regény és kisprózai írás szerzője. A most megjelent könyv elején egy kis édeset ígér a szerző, meg halált és szegénységet. Mégis humoros könyv ez. Hogyan lehetséges ez? Tudjuk, semmi sem lehetetlen, különösen nem Szép Ernőnél, az emelkedettségbe nála mindig bebecsúszik valami oda nem illő, s épp ezért nagyon is helyénvaló részlet. Ugyanis halál árnyékában egy komplett falusi édesség-guide-ot kapunk, a szegénységben tengődők korabeli irodalmának talán legteljesebb édességügyi értekezését. Szinte mindent megtudhatunk a fodormenta cukorról, a csillagcukorról, a kávécukorról, a füttyülőcukorról, malátacukorról és még vagy tucatnyi másiktól. Hogy

ne csak az „egészséges” édesítőszert és a „no cukor”-t ismerd, olvasd el a regényt, hiszen a cím szerint éppen neked írta! És nem a lányokra gondolok.

📖 FEHÉR BÉLA: KOSSUTHKIFLI (MAGVETŐ, 2012)

Aki végigrepül Fehér Béla új nagyregényén, annak páratlan kilátásban lesz része. Egy százuguló zöld delizsánsz alakából nézheti végig a magyar szabadságharcot. Láthat szabadságot, szerelmet, háborút és békét, ármányt, bűnt, hűséget, nagyságot és bukást. Mert a Kossuthkifli egyszerre hiteles történelmi regény és frenetikus Jókai-paródia, XIX. századi pörgő road movie és népmesei motívumokkal átszőtt magyar mágikus realizmus, gigantikus romantika-parafraízis és igazi, régimódi, izgalmas kalandregény.

A történelmi málhaposta olykor megáll, hogy az olvasó eltűnődhessen máig aktuális (vagy inkább sosem volt ilyen aktuális) sorskérdéseken. Hányszor lehet a történelmi lehetőséget elszalasztani? Mit kezd a magyar a szabadsággal? Létezik-e nemzeti végzet? Megbűnhődünk már a múltat s jövődőt?

A Kossuthkifli végtelenül sokszínű, mégis teljesen homogén mű. Nyelvi leleményei lenyűgözők, humora utánozhatatlan. És hát (nem utolsó sorban) a XIX. század gasztronómiai tárháza, ízes hasregény. (Cserna-Szabó András)

Szarkáné Gyerjék Judit
Szegheő József SP
Piros Adorján

**A BUDAPESTI PIARISTA GIMNÁZIUM ÉS A VIGILIA FOLYÓIRAT
ÖRKÉNY ISTVÁN SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJA TISZTELETÉRE
NOVELLAPÁLYÁZATOT HIRDET KÖZÉPISKOLÁS DIÁKOK SZÁMÁRA.**

Írj novellát Orkény István világról, akár a fődíjért (100.000 forint), akár azért, hogy bekerülj a legjobb szerzők közé, és olvashasd az írásodat a Vigilia irodalmi magazinban. A beküldési idő augusztus 15.

A novellákat az előzsűri munkáját követően négytagú bizottság (Bodor Ádám; Esterházy Péter; Kollár Árpád; Vasadi Péter) értékeli.

Formai követelmények:

- Egy szerző egy magyar nyelvű novellával nevezhet.
- Az írás nem lehet hosszabb 8000 leütésnél (szóközzel).
- A novellákat egy példányban, kinyomtatva és elektronikusan (orkeny.novellapalyazat@gmail.com) is be kell – küldeni.
- Új, korábban még nem közölt tárcanovellákkal nevezzenek – az internet, saját blog, Facebook-profil is publikációnak számít!
- A pályaművet a Piarista Gimnázium címére küldd: 1052 Budapest, Pesti Barnabás utca 1. A borítékra írd rá: „Novellapályázat”.
- A pályázat jelíggel. (Kérlek, se a borítékra, se a szövegre ne írja rá nevét, csak a jelígjét! A jelíge feloldását a szöveggel együtt küldd

el, lezárt borítékban, melyre szintén csak a jelíjét írd rá. A lezárt borítékban lévő feloldás tartalmazza a pályázó nevét, címét, e-mail címét, telefonszámát, középiskolájának nevét és címét, osztályát!)

- Amelyik pályázat nem felel meg a formai követelményeknek, azt kizárják.

A pályázaton részt vehet minden középiskolai tanuló, aki betöltötte már a 14. életévét.

Beküldési határidő: 2012. augusztus 15.

Eredményhirdetés: 2012. október

Nevezési díj 1000 Ft, amit az iskola alapítványának kérünk átutalni (Kalazancius Alapítvány 11707024-20274388).

További információ:

Piarista Gimnázium (Zsódi Viktor), 1052 Budapest, Pesti Barnabás utca 1. e-mail: zsodi.viktor@piarista.hu

A szeretet végtelen lánc

Ahogy engem szeretett az Atya, úgy szerettelek én is titeket. Maradjatok meg szeretetemben. Ha parancsaimat megtartjátok, megmaradtok szeretetemben, mint ahogy én is megtartottam Atyám parancsait, és megmaradok az ő szeretetében. Azért mondtam nektek ezeket, hogy az én örömöm bennetek legyen, és örömtök teljes legyen. Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, ahogy én szerettelek titeket. Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint ha valaki életét adja barátaiért. Ti a barátaim vagytok, ha megteszitek, amiket parancsolok nektek. Már nem mondalak benneteket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Barátainak mondtalak titeket, mert mindent, amit hallottam Atyámtól, tudtul adtam nektek. Nem ti választotok engem, hanem én választottalak titeket. Arra rendeltel benneteket, hogy elmenjete, gyümölcsöt teremjete, és gyümölcsötök megmaradjon, s hogy bármit kértek az Atyától az én nevében, megadja nektek. Azt parancsolom nektek: szeressétek egymást! (Jn 15,9-17)

*„Az én szívem sokat csatangolt,
de most már okul és tanul.
Aki halandó, csak halandót
szerethet halhatatlanul.”*

József Attila

Nem tudom, beszéltek-e valaha annyit a szeretetről, mint manapság, s hiányzott-e valaha jobban a szeretet, mint manapság. Amerikai film nem képzelhető el anélkül, hogy valamilyen szituációban el ne hangozzék a szereplők között: Szeretlek. Sőt, el sem kell már, hogy hangozzék, az „I ♥” egyetemes jelvé válna a „szeretlek” bármivel kiegészíthető: I ♥ Budapest, I ♥ Magyarország, I ♥ Kitty. Mindent szeretünk, még a facebook-bejegyzéseket is, s minden szeret minket, a Tesco és a L’Oreal legalábbis. S persze a keresztény szeretet is divatba jött: Pál első levele a korinthusiakhoz Szeretet-himnuszaként popularizálódott, több ezer internetes blog, könnyűzenei feldolgozás terjeszti világszerte édesbús melódiáját. A szeretet inflációjának korában élünk, a szeretet szava üres marketing-szlogen, s mint minden giccsipari termék, könnyen hasznosítható. Mégis – vagy épp ezért –, legtöbbit a szeretethiánytól szenvedünk, kapcsolatainkat a szeretet kultúrájának elcsökevényesedése teszi tönkre, azaz egyre kevésbé tudjuk adni és elfogadni a szeretetet. (Nem véletlen, hogy a szeretetbetegségként számon tartott cukorbetegség vezető kórképe.) S hol van akkor még a szeretet teológiája, amely Isten vonatkozásában gondoltatja el velünk a sze-

retetet, illetve a szeretet vonatkozásában gondoltatja el velünk Isten! Bár meglehet: épp mivel a szeretet teológiájával állunk hadilábon, állunk rosszul a szeretet kultúrájával is.

Ez a helyzet – mondatnánk: korunk szeretet-szindrómája – adja János evangéliumának és leveleinek kiemelt aktualitását, azokét a szakaszokét különösen, amelyeknek központi szava a szeretet: Jn 13,1–17,26 (a búcsúbeszéd) és 1Jn 4,7-8.

Számomra János Isten-felfogásának legfőbb – s leginkább megszívlelendő – vonása, hogy Isten nemcsak a szeretettel mint tulajdonsággal, mint megnyilvánulással jellemzi, hanem teljes azonosságként, megfordítható tükröképként állítja elénk Isten és a szeretet viszonyát. „Az Isten szeretet” (1Jn 4,8) és a szeretet Isten – „mindaz, aki szeret, Istentől született, és ismeri Isten” (1Jn 4,7). A szeretet parancsa, amelyet Isten

Jézus közvetítésével állít az ember elé, így nemcsak azért újítás, mert magában foglal valamennyi (mózesi) parancsolatot, hanem azért is, mert benne voltaképp Isten áll elénk parancsolatként. Ezért aki szeret, részesedik Istenben, „benne lakozik”. Az emberi szeretet megnyilvánulása ugyanakkor csak a felebaráti szeretet (az ember mint társ szeretete) lehet – Isten is csak ezáltal lehet szeretni. S fordítva is: Isten szeretetéből, Istenből mint szeretetből csak az embertárs szeretete révén lehet részesülni. Amint Jézus továbbadja az Atya szeretetét az embernek, az embernek tovább kell adnia Jézus szeretetét embertársainak. A szeretet továbbörökítése vezet el Istenhez, pontosabban: tart meg Istenben, és tartja meg Isten bennem. A szeretet így olyan végtelen lánc, amely minden pontján kapcsolatban áll e lánc eredetével: Istennel.

Fontos részlete számomra az evangéliumi szakasz az a kitétele, amely szerint a szeretet „szolgából” „baráttá” tesz, mert ez (is) azt jelenti, hogy a szeretet szabadabbá és nagykorúvá tesz. Vagyis a szeretet nemcsak valamilyen rítus gondolatlan ismétlése, hanem szabad akaratomból mondhatok igent (vagy nemet) Jézus parancsára, építhetem tovább, vagy szakíthatom meg a láncot, avagy – az evangélium szavaival – mulaszthatom el, késhetem le azt a választást (vagy mondhatok rá nemet), amely nem más, mint Isten.

S így jutunk el a halandóságot legyőző szeretet gondolatához. Az ember halandó ugyan, de szeretete – vagyis az, hogy akar és képes szeretni, sőt: Istenben lakozva és Istennek önmagában „lakást” adva törvénytörően szeretni is fog, ez a szeretet – halhatatlan. Amit Jézus feltámadása szimbolizál – vagyis, hogy a szeretet erősebb, mint a halál – az embernek mint szerető léleknek is osztályrésze lehet. Vagyis az ember a szeretet dimenziójában legyőzheti a mulandóságot. Pontosabban: az ember a mulandóságot a szeretet dimenziójában győzheti le.

Olyan sugallat ez János evangéliumában, mely számomra értelmet adott a mottóként idézett József Attila-törödének is.

Berta Erzsébet, Debrecen

In: Lélekváró elmélkedések 2012. május 13.

Szüesség – nem pusztán testi tisztaság

A szüességi fogalom a leginkább érthetetlen, sőt emészthetetlen a mai világ számára, pedig hozzátartozik a szerzetesség lényegéhez. Ugyanakkor nemcsak a szerzetesek életét érinti, hanem minden jóakarátú emberét.

A szüesség mint érték ugyanis háromféleképpen jelenik meg a keresztények életében. 1. A szerzetesség alapeleme a kezdetektől fogva, e nélkül nem képzelhető el a szerzetesi élet; ez alól csak az utóbbi évtizedek néhány kezdeményezése, pl. a Nyolc Boldogság Közösség jelent kivételt. 2. A világi papok is vállalják a nyugati egyházban, de ez nem volt mindig így, fokozatosan lett mindenki számára kötelező. 3. Minden keresztény ember erre kap meghívást, ameddig meg nem házasodik. (Ez utóbbi témát részleteiben most nem érintem, túlhaladná az írás kereteit.)

A Bibliában a szüesség mint érték alapvetően az Újszövetségben szerepel, az ókori zsidóság ugyanis a házasságot és a családot tekintette normális, Isten által akart életformának. Az evangéliumok viszont világosan állítják, hogy Jézus szüzi életet élt, sőt hogy már Mária is férfi közreműködése nélkül foganta a Megváltót. (A Da Vinci-kód-féle mesék tudománytalanságáról az iskolai könyvtárban is találhatunk anyagot.) Annál is biztosabbra vehetjük ezeket a tényeket, mivel ezek hangsúlyozása a zsidó környezet miatt inkább akadályozta, mint segítette a keresztény hit terjedését, tehát ha az őskeresztények nem lettek volna meggyőződő róluk, nem terjesztették volna őket.

A szüesség elsődlegesen nem lemondás, hanem ajándék annak számára, akit Isten erre az életformára hív. Istennel való különleges kapcsolatot tesz lehetővé. A cölibátusban élő ember úgy gondolja és érzi, hogy az ő életébe Istenen kívül nem fér bele más, kizárólagos kapcsolat. Ez nem pusztán a viszony erősségéről szól (egy házasember is lehet olyan szoros kapcsolatban Istennel, mint egy szerzetes vagy pap), inkább annak sajátos formájáról. Olyan állapot ez, amely halálunk után, üdvösségünkben mindenkit jellemez majd: a mennyben nem lesz házasság (Mk 12, 18-27). A szüességben élő ember ezt a mennyei állapotot mutatja fel már itt a földön a felebarátainak. Harmadrészt a család nélküli élet lehetővé teszi azt, hogy az illető

teljes idejét, erejét mások szolgálatára szentelje (a nagy tudósok, művészek között is találkozunk ilyennel).

Isten az emberek kisebb részét hívja meg erre az életállapotra. A cölibátus nagyra értékelése nem jelenti azt, hogy a kereszténység, a katolikus vallás lebecsülné a házasságot, a párkapcsolatokat, a szexualitást (lásd XVI. Benedek pápa Deus caritas est kezdetű enciklikáját). Másrészt a cölibátust lehet jól és rosszul is megélni. Akkor hiteles, ha a szüességben élő embernek ez valóban örömet, erőt ad, és emiatt nagyobb szeretetet tud tanúsítani mások szolgálatá-

Aki azt mondja, hogy a tisztasági fogalom nem természetes, annak igaza van, ám ha ez az állapot nem természetes, azzal még nem kell, hogy természetellenes legyen. Inkább természetfeletinek mondanám.

Henri Boulad SJ

ban. Ha pusztán lemondásnak éli meg ezt, akkor valamit rosszul csinál.

A szüesség nem pusztán a testi tisztaságot jelenti, hanem lelki dimenziója is van: a cölibátusban élő ember amellet, hogy teljes szexuális önmegtartóztatást vállal, lemond a más neműekkel való kizárólagos lelki kapcsolatáról is, mert teljesen Istenre akar nyitott lenni. Ez néha szenvedéssel jár, hiszen az ő személyisége, ösztönei, vágyai hasonlóak bármelyik másik, testileg-lelkileg egészséges emberéhez. (Aki ezeket a vágyakat egyáltalán nem tapasztalja magában, az ne szerzetesnek menjen, hanem inkább pszichológushoz...) Ez azonban természetes. Azt hiszem, a családos emberek is vágnak néha arra, hogy teljesen egyedül legyenek, csendben és nyugalomban...

Régen a társadalom sokban támogatja a szüzi életformát: alapvetően megbecsülték az így élő embereket, illetve kevesebb kísértés érte őket (is), mint manapság. A jelenkorban a szexuális tisztaság bármely formájának (pl. a házastársi hűségnek) a megélése nehéz kihívást jelent az ember számára. Ezért mondhatjuk, hogy a cölibátus intézménye is bizo-

nyos fokig válságban van, látjuk is ennek jeleit: nem kevés pap és szerzetes hagyja el hivatását, sok az elbukás (pedofiliák stb.). Ez azonban nem azt jelenti, hogy az életformával lenne baj, hanem inkább azt mutatja, hogy sokkal inkább meg kell azt alapozni a mai világban. Tény az, hogy az elmúlt két évezredben szerzetesek, papok ezrei (tízezrei, százazrei?) éltek boldog, testileg-lelkileg egészséges, kiegyensúlyozott életet szüességben, tehát nem mondható, hogy ez az Egyház nagy tévedése lett volna.

Viszont kihívások, azok vannak. Egy pap is lehet például szerelmes, hiszen ez alapvetően nem az egyéni múlik, hanem „jön magától”. Ez a papi, szerzetesi élet egyik legnagyobb próbatétele. Azonban ilyenkor sem teljesen védtelen az illető, nincs eleve legyőzve. Nagy jelentősége van annak, hogy a hivatását hogyan élte meg a korábbiakban: mennyire erősen és milyen formában volt kapcsolatban Jézussal, mennyire tisztázta magában, hogy mit jelent számára a hivatása, tudott-e ezekből élni. Kerülte-e a kísértéseket, mennyire voltak tiszták a más neműekkel való kapcsolata? Sokat jelent a közösség támogatása, a lelki kísérés, az előjáró segítsége, ami adott esetben egy áthelyezésben is megnyilvánulhat. Sokféle (jó) kivezető út van ebből a nehéz helyzetből. Ha sikerül megfelelni a kihívásnak, ez nagy fejlődési lehetőséget is jelenthet az illető számára.

Egy rövid kitérő az egyházmeggyes papsággal kapcsolatban: míg a cölibátus a szerzetesek számára mindig is alapvető volt, az egyházmeggyes papság számára csak a 12. században lett kötelező. Ugyanakkor már az ősegyház kora óta sok világi pap vállalta önkéntesen a szüességet. Általánosság tétele sokban a szerzetesi életforma és ideál hatásának volt köszönhető, és nem igaz, hogy gazdasági okok, pl. az egyházi birtokok egyben tartása miatt döntött volna így a római egyház. Manapság sokan vannak hittudósok is, akik azt javasolják, hogy a cölibátus a világi papság számára csak választható lehetőség legyen. Biztos, hogy a jövőben sok vita várható erről a kérdéstről, és egyelőre nem látható, hogy mi lesz a végső megoldás.

Böszörményi Géza SP

Öregdiák – nem vén diák

„A tanítást, nevelést hivatásomnak gondolom”

Tanárr úr, mi indította arra, hogy a piarista gimnáziumba iratkozzon?

Hernádnémetiben nőttem fel vallásos családban. A sörszeretők kedvéért említem, hogy ez a falu a Borsodi Sörgyár, böcsi üzemétől 4 kilométerre található. Édesapám 4 éves koromban meghalt, anyukám egyedül nevelt a bátyámmal együtt. Sokat jártunk templomba, kicsi koromtól ministráltam. A faluból már négyen jártak előttem Kecskemétre a piarista gimnáziumba, sokat meséltek róla, ezért úgy gondoltam, nekem is ott a helyem. Mivel nagyon jól tanultam, egyértelmű volt, hogy megpróbálom. Vallásos hátterem, tudásom és akaratom megvolt, már csak az atyákon múltott, akarják-e ők is. Akarták.

Milyen volt a nyolcvanas évek második felének kecskeméti piarista iskolája? Mik voltak a legmeghatározóbb pozitív, illetve negatív élményei?

Akkor, mikor odajártam, szigorúnak tartottam. Minden időmmel gazdálkodtak, megmondták, mikor keljek fel, mikor reggelizzek, ebédeljek, vacsorázzak, mikor mehetek ki, mikor mehetek haza. A tanulásra, nevelésre nagy gondot fordítottak. A hét hat napján tanultunk, csak másfél havonta mehettünk haza. Igaz, főlösléges is volt szombaton hazautazni, vasárnap visszajönni, a távolság 200 kilométer volt a szülői ház és a gimnázium között. Ma már tudom, mindent, amivel gazdagodtam, lelkiekben, szellemekben, ennek az iskolának köszönhetem. Már az utolsó két évben megfordult bennem az az érzés, hogy itt szigorúság van. Szerettem ide járni, már a nyári szünetek is hosszúak voltak, alig vártam, hogy újra mehessek Kecskemétre, találkozzak a tanárokkal, diákokkal. A búcsú nagyon nehéz volt. Az elszakadás bánatát a 1990-es labdarúgó világbajnokság nézése enyhítette, meg a tudat, hogy tanulni kellene a felvételire. Negatív élményeim már nincsenek, csak a szépre emlékezem. Pozitívum nagyon sok volt, mit emeljek ki? Hittek bennem az atyák, hogy jó ember lehetek és lehet rám számítani. Talán ezért is kerültem hamarosan a szegedi piarista gimnáziumba.

Voltak-e olyan meghatározó tanáregyéniségek, akik példaként állnak mai pedagógiai munkájában?

Többen is voltak. Nem szeretnék senkit megbántani azzal, hogy a nevüket nem említem, ezért csak egy személyt emelek ki, az osztályfőnökömet, Szegheő Józsefet. Két mondatot írok csak róla, a többi meg a kettőnk kapcsolatából kiolvasható. Sajnálom, hogy már nincs Szegeden, de elfogadom az élet nehéz döntéseit. Szóval, mi az, amiért szeretem és tisztellem őt? Megtanított arra, hogy a tudományokban széles látókörrel kell rendelkezni. Ha magyaros vagy, a zenét is, a filmeket is, még a fizikát is szeretni kell. Aztán azt is tőle tanultam, hogy, ha valami

nem sikerül, fel kell állni, tovább kell menni, levonva a tanulságokat. És azt is, hogy van egy Gondviselés, akire bátran hagyatkozhatok. (Ez már három mondat volt.) Egyébként ő hívott a SzePi-be tanítani, már majdnem 18 éve.

Miért éppen a magyar a hittan és a latin?

A fizika, matematika, kémia nem nagyon ment, tehát ilyen pályában nem gondolkodtam, maradt az, ami közel állt hozzám. Tanítani szerettem volna, ezt akartam, ehhez pedig ezek a szakok tetszetek. Mindig is jó magyar tanárim voltak, már általánosban is, megszerettették az irodalmat. Latinul Kecskeméten kezdtem el tanulni, valahogy megtetszett, aztán így maradt. A hittant Szegeden végeztem akkor, mikor divatba jött ennek elvégzése. Tanítottam is itt egy pár évig.

Adott-e az akkori kecskeméti iskola konkrétan megfogalmazható értékeket?

Én mindig is azokat az értékeket vallottam a pedagógiámban, amire a piarista iskolák hosszú idő óta építenek. Ezeket tanultam Kecskeméten és azok mentén tanítok, nevelek Szegeden is. Persze az idők változnak, a fiatalok is, de az időknek megfelelően változunk mi is, az értékeket megtartva. Pedagógiám lényege, hogy megtanítsam a diákokat arra, amit tudok a tantárgyaimból, mellette pedig jó, keresztény, az éltben helytállni tudó embereket engedjek ki a kezeim közül. Erre sokan fogékonyak, azok, akik megértene. Néha szigorúnak is kell lenni, mert nevelni, tanítani keretek között lehet. Idén már a harmadik osztályom ballag. Közel 80 diákot indítottam útnak. Igyekeztem szeretni a tanulóimat – a jót is, a gyengébbet is. A tanítást, nevelést hivatásomnak gondolom.

Nagy átalakulások előtt áll a közoktatási rendszer. Hogyan látja ebben iskolánk jövőjét?

A köznevelési törvény nem akar rosszat, azt gondolom. Tudást és értékeket, erkölcsi értékeket akar átadni a jövő generációnak, ez pedig jó. Iskolánknak eddig is voltak értékei és maradnak is, a megfogalmazással viszont akadnak néha problémák. Nehezen értik, mit akarunk. Szeretnénk azt, hogy olyan diákok jöjjenek ide, akik elkötelezettek a tanulás mellett, de azokat is várjuk, akik a hitükben, neveltetésükben kérnek segítséget tőlünk.

Hiszem, hogy ebben van a lehetőségünk. Ebben támogatnom majd a következő évtől az iskolavezetést, de már nem igazgatóhelyettesként...

PIARISTA ISKOLA: KECSKEMÉTI ÉRETTSÉGI ÉVE: 1990.

KEDVENC IDÉZET: Isten malmait lassan, de biztosan őrölnék. Sub pondere crescit palma.

KEDVENC KÖNYV: Nincs egy kedvenc, antik irodalom

KEDVENC FILM: Star Wars

KEDVENC ZENE: Edda, Republic

English Corner

“And when the day of Pentecost was fully come, they were all with one accord in one place. And suddenly there came a sound from heaven as of a rushing mighty wind, and it filled all the house where they were sitting. And there appeared unto them cloven tongues like as of fire, and it sat upon each of them. And they were all filled with the Holy Ghost, and began to speak with other tongues, as the Spirit gave them utterance. And there were dwelling at Jerusalem Jews, devout men, out of every nation under heaven. Now when this was noised abroad, the multitude came together, and were confounded, because that every man heard them speak in his own language.” Acts 2:1–6

Deutsche Rubrik

PFINGSTEN

Pfingsten ist für _____ das Fest des Heiligen Geistes. Damit endet die 50-tägige _____. Das Wort _____ leitet sich ab von “Pentekoste”, dem griechischen _____ für “fünfzig”. Die _____ versteht den Heiligen Geist als schöpferische _____ allen Lebens. Er ist nach kirchlicher _____ in die Welt gesandt, um Person, Wort und _____ Jesu Christi lebendig zu erhalten.

Begriff, Christen, Lehre, Bibel, Osterzeit, Werk, Macht, Pfingsten

Stell die Wörter an die richtigen Stellen und sende die Lösung an die Adresse: nemes@szepi.hu

PENTECOSTE

La colomba discende e spezza l'aria
con fiamma di terrore incandescente
le cui lingue dichiarano alle genti
la sola remissione del peccato.
Sola speranza, oppur disperazione
è nella scelta tra una fiamma e l'altra
per entro la gran pira d'esto incendio:
redenti siam dal fuoco con il fuoco.
Chi dunque escogitò il tormento? Amore.
Amore è il nome poco familiare
dietro le mani ascose che tesserono
la camicia di fuoco intollerabile
che umana possa non ci può sottrarre.
Noi soltanto viviamo, sospiriamo
se consumati dal fuoco col fuoco.
O colomba che scendi e spezzi l'aria
non risparmiarmi il fuoco tuo che monda
ed allontana il fuoco dell'inferno,
che il mio io non si turbi o si confonda.

Paolo Melandri

Sherlock Holmes is beájulna... avagy bűnügyi esetek kezdőknek és haladóknak

Ez előző havi rejtvény megfejtése az volt, hogy a nő a gyereket kereste. Helyes megfejtést Terhes Csaba és Putóczky Dávid 9.a osztályos tanulóktól kaptam. Köszönöm!

Íme a májusi rejtély:

– A függöny mögül kilesve csak annyit láttam, - mondta a felügyelőnek a tanú, - hogy egy álarcos alak ráló a fal mellett álló arabra, majd elmenekül. Az arab már szinte a lövés pillanatában összerogyott, de ereje megfeszítésével ismét feltápászkodott, és ráírt valamit a falra, aztán írás közben jobbra dőlve újra összeesett. Többé nem is mozdult. Hogy mit írt föl, azt nem tudom, mert nem ismerem az arab betűket.
– Mondja el még egyszer, hogy mit látott, de ügyeljen

jobban a részletekre – kérte a felügyelő. – Pontosan így, ahogy elmesélte, ugyanis nem történhetett az eset.

Így miért nem történhetett?

Válaszaitokat küldjétek e-mail címemre: mnagy@szepi.hu

Jó fejtörést!
Nagy Mariann

Forrás: 111 minikrimi. Kun Erzsébet, Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó, 1987

Nem bírod a gyűrődést?

A tanév végének közeledtével gyakran szóba hozzuk: milyen jó lesz, ha végre megkezdődik a vakáció és véget ér az iskolai stressz. Már szinte oda se figyelünk, amikor stresszről, stresszterhelésről, stresszbetegségről van szó.. Valójában mi is az a STRESSZ? A választ nem könnyű megfogalmazni.

Stressz nélkül lehetetlen volna az élet, hiszen a stressz olyan idegi és hormonális történések láncolata, amelyek biztosítják a szervezet alkalmazkodását a túlélés érdekében. Születés után az új élőlény ezer veszélynek van kitéve: hideg, meleg, nem megfelelő táplálék, kórokozók, különböző káros testi és lelki behatások...Az élővilág azonban alkalmazkodóképessége révén alkalmazkodni tud. Ezek részben ösztönös, részben tudatos mechanizmusok.

A stressz elméletet Selye János dolgozta ki. E szerint a szervezetet erő külső behatásra működésbe lép a „vészreakció”. Első lépés tehát a riadó, amikor készenléti állapotba kerül a szervezet: megemelkedik a pulzusszám, nő a vérnyomás, a vércukorszint, stb. Ezek, a szervezetben végbemenő változások azt a célt szolgálják, hogy a szervezet az azonnali cselekvést igénylő stresszhelyzetekben sikeresen tudjon alkalmazkodni. A stressz tehát önmagában hasznos, létfontosságú. Ha a káros behatás eltűnik, a stressz is megszűnik, a szervezet újra alkalmassá válik arra, hogy szükség esetén küzdeni tudjon. A második szakaszban a mellékvese olyan hormont választ el, ami fokozott ellenálló képességet biztosít a szervezetnek (túl soká tartó behatásnál azonban káros hatásuk van ezeknek a hormonoknak). A harmadik szakaszban, ha az alkalmazkodás kimerült, bekövetkezik az élő szervezet halála.

A stresszt tehát egy stresszor, egy behatás hozza létre. Ez lehet kézzel fogható esemény, pl egy ütés, vagy lelki behatás, pl annak elvárása, hogy Te legyél a legkülönb. Ugyanígy felnőtteket gyakran stresszel az az elvárás, hogy sok pénzt keressenek, értékes dolgokat vásároljanak. Ezt a behatást elemezzük, értékeljük. Fontos-e a számunkra? Az értékelés sokszor nem is tudatosul. Természetesen reagálunk valahogy, vagyis „megküzdünk” a nehézséggel, s mindennek eredményeként valami visszamarad bennünk. Nem vagyunk a sorsnak vakon kiszolgáltatva. Több

ponton is van lehetőségünk tompítani a bennünket ért stresszt. Életmód változtatással kerülhetjük a káros behatásokat. Fontos az értékelés is. A tudatunkban hogyan dolgozzuk fel a bennünket ért eseményeket. Ezzel kapcsolatban meg kell említeni a szorongást, a félelmet, az agressziót, a depressziót. Ezeknek a lelki problémáknak a gyökerei mind a stresszben kereshetők. Nem csak az a fontos, mi történik velünk, vagyis nemcsak a stressz számít, de az is, hogyan éljük meg az eseményeket, hogyan bírózunk meg a nehézségekkel. Eközben új képességeket,

segít a társam, a tanárom, a szüleim... Következő lépésben újraértékelés, új stratégia sikertelenség esetén, vagy alkalmazkodással elfogadom, hogy ezek ellenére sem megy, viszont irodalomból, sportból (stb) jó vagyok. A fontos, hogy ne sodródjatok, ne szorongjatok. Az nem megoldás, hogy „benyomod” valamelyik jó számot az Mp3 lejátszón, vagy bulizol a haverokkal, hogy ne kelljen foglalkozni a gondoddal. Irányítsd magad a sorsod, megkaptuk a szabad elhatározás lehetőségét mindannyian.

Selye János szerint a stressz reakció beépített mechanizmus, akkor lép működésbe, amikor követeléseket támasztanak velünk szemben. Valahol itt érdemes elgondolkodni, vizsgélodni. A mediából mást se hallunk, mint a fogyasztói társadalom lényegére, a fogyasztásra való unszolást. Vajon gondolunk-e arra, hogy azt a sok mindent, aminek megvételére biztatnak, csak pénzzel tudjuk megvenni? A pénzért pedig keményen kell dolgozni. Tehát amikor hajszoljuk vágynkat, tudnunk kell azt is, hogy a munka időnként monoton, mozgásszegény, és

készségeket sajátítunk el, tehát azt is mondhatjuk, hogy a stressz elősegíti az egyén fejlődését. A stresszes helyzetek életünkben szinte elkerülhetetlenek, a stresszel való megküzdés készségei viszont fejleszthetők!

Természetesen ezek elvont megállapítások. Megpróbálhatjuk azonban lefordítani a ti életetekre. Mi okoz az iskolásnak stresszt? Például problémája van a matematikával. Elsődleges értékeléssel elemzi: fontos? Igen. A megküzdési stratégiában számba veszi az erőforrásokat.. Többet gyakorolom a példákat,

kizsigereli az erőt felül vállalókat.. Fontos, hogy tudjunk kikapcsolódni napon-ta, és csak olyan dolgokért harcoljunk, ami megéri a fáradságot és elérhető számunkra. Néha a magasabbra íveléssel kecsegtető, gondokkal megrabolt, kedélytelen életnél érdekesebb egyszerűbb életmódot választani, vidám lélekkel, gondok nélkül.

dr. Dénes Ilona iskolaorvos
ilonadenes@hotmail.com

Labdarúgó házibajnokság végeredménye

LABDARÚGÓ HÁZIBAJNOKSÁG 2011/12. (tavasz)

ELŐDÖNTŐK:

8.b – 11.a 2:1
9.a – 8.a 0:1
13.b – 10.b 3:1

DÖNTŐK(GYŐZTESEK):

8.b – 8.a 2:0
8.a – 13.b 0:4
13.b – 8.b 1:0

VÉGEREDMÉNY:

I.hely: 13.b
II.hely: 8.b
III.hely: 8.a

GÓLLÖVŐLISTA:

1. (7 gól) Balla Bence 13.b Zsolt 11.a, Szászi Bátor 12.a
2. (6 gól) Nagy István 13.b, Rácz Bertalan 8.a
4. (5 gól) Velkey Máté 13.b
5. (4 gól) Rózsa Csanád 8.b, Engi Attila 9.b
7. (3 gól) Fábián Gellért 7.a, Rozsinszky László, Buka Dániel 9.b, Németh Patrik 10.b, Zsigri Ben-ce 11.a, Szupera Gergő 11.a, Király Kristóf 13.b
14. (2 gól) Zsova Tamás, Dékány Zoltán, Boczor Zoltán, Boga Szabolcs 7.a, Heszler Bernát 8.a, Müller Miklós 9.a, Körös-hegyi István 9.a, Horváth Zsombor 9.b, Laczkó

A	msz	gy	d	v	gólarány	pont	h
7.a	6	2	1	3	7 : 5	7	III.
7.b	6	0	1	5	1 : 15	1	IV.
8.a	6	3	2	1	9 : 1	11	II.
8.b	6	4	2	0	5 : 1	14	I.

B	msz	gy	d	v	gólarány	pont	h
9.a	6	3	3	0	8 : 3	12	I.
9.b	6	3	1	2	10 : 4	10	III.
10.a	6	0	0	6	2 : 14	0	IV.
10.b	6	3	2	1	5 : 4	11	II.

C	msz	gy	d	v	gólarány	pont	h
11.a	6	3	1	2	8 : 7	10	II.
12.a	6	0	0	6	3 : 19	0	IV.
13.b	6	5	1	0	16 : 4	16	I.
T	6	3	0	3	10 : 7	9	III.

Eredmények még

2011/2012. TANÉVI KÉZILABDA DI- ÁKOLIMPIA ORSZÁGOS DÖNTŐ V. KORCSOPORTOS

Mezőtúr, 2012. május 17-20.

CSOPORTMÉRKŐZÉSEK:

Szeged - Budapest 47:25
Szeged - Ózd 39:23
Szeged - Veszprém 27:35

ELŐDÖNTŐ:

Szeged - Curgó 31:34

III - IV. HELYÉRT :

Szeged - Gyöngyös 30:29

VÉGEREDMÉNY :

I. Veszprém, II. Curgó, III. Dugonics András Piarista Gimnázium (Szeged), IV. Gyöngyös, V. Mezőtúr, VI. Ózd, VII. Tata, VIII. Budapest

LEGJOBB MEZŐNYJÁTÉKOS:

Gazsó Balázs 10.b (Szeged)

JÁTÉKOSOK:

8.b: Dani Balázs, Dobay Péter, Selmeczi Roland, Varga Imre; 9.b: Árpási Patrik, Bóna Vilmos, Ducza Szabolcs, Engi Attila, Haszilló Gergő, Szabó Péter, Urbán Egon; 10.b: Gazsó Balázs
Edző : Vágó Attila, Technikai vezető : Berczky András

Szép eredmény a harmadik hely, de szebben csillogó érmet is szerezhettünk volna, ha fegyelmezettebbek vagyunk. Gratulálunk a fiúknak!

VIII. RÓKUS-KUPA LABDARÚGÓ- TORNA IV.KCS. (2012.ÁPRILIS 24.)

EREDMÉNYEK:

Dugonics – Bálint Sándor 0:3
Dugonics – Rókus II. 3:2
gl.: Kovács D.(2), Boga Sz.
Dugonics – Petőfi Sándor 2:0
gl.: Kovács D.(2)

VÉGEREDMÉNY:

I. Dugonics A., II. Rókus II., III. Bálint Sándor, IV. Petőfi Sándor

JÁTÉKOSOK:

7.a: Boga Szabolcs, Kovács Dénes, Fábián Gellért, Tóth Ábrahám; 7.b: Szász Zsombor, Farkas Roland; 8.a: Behán Ábel, Rácz Bertalan; 8.b: Szeri Levente, edző: Berczky András

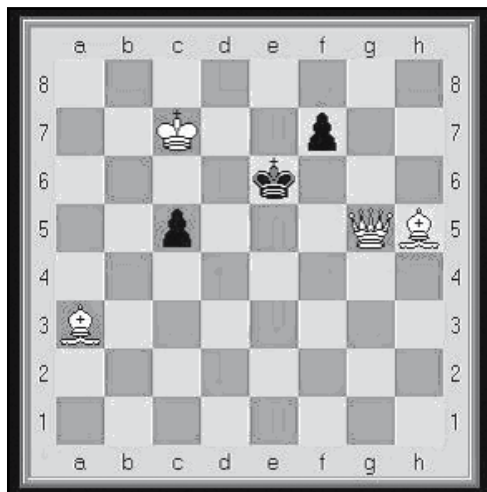
Az első mérkőzésen borzasztóan játszottunk. Olyan volt, mintha az utcán verbuváltam volna a mérkőzés előtt közvetlenül a játékosokat. A mérkőzés után rendeztük a soraikat és nagy bravúrral megvertük a házigazdát. Ebben az évben háromszor játszottunk a Rókus I. csapatával, kétszer nyertünk és egy döntetlen született. A harmadik meccsen, helyenként szép játékkal, nyertünk. Megnyertük a kupát!!! Ebben az évben három tornán indultunk, az eredmény két második és egy első hely. Gratulálok a fiúknak!

B.A.

Sakkfeladvány

Világos indul és két lépésből mattot ad! Az 1956-os év-ből, Dunaújvárosból való ez a kis miniatűr feladvány. Sötét király nem tud lépni, de ennek ellenére világos nem tud egyből mattot adni. Megfejtéseket továbbra is a siposattila73@gmail.com címre kérem küldeni.

Áprilisi feladványunk helyes megfejtése: 1. Ke3! Rossz megfejtéseket is kaptam. Többen nem vették figyelembe, hogy a sötét gyalogok az 1-es sor felé tartanak. A helyes megfejtések közül kisorsolt szerencsés nyertes Dani Balázs (8.B). Gratulálok! Jutalmát átveheti a PiFu szerkesztőségében.

SZENT HILARIUS

Mi a tudomány haszna?

Mindeneknek mindent ad: az ifjaknak értelmet, az véneknek vigasztalást, a szegényeknek gazdagságot, a gazdagoknak dicsőséget, gyönyörűséget. Vénségedre ez útiköltséged.”

Mi zavarja meg az okosságot?

Az indulat, mint a napot meg-homályosítja a felleg.”

Ki a jó tanító?

Akinek még a lépése is tanít: élete, öltözete, beszéde mind tudományt hirdet a népnek. Régen a főpapnak palástja alján csengettyűk voltak, és úgy ment bé a szentek szentébe, ma is minden magaviselése s cselekedete úgy zengjen a nép előtt, hogy a szentek szentébe való bemenetelre serkentse.”

A jó tanítómester hol esmerszik meg?

A nap az ő sugáriban fényese-dik, a tűz szikráiban láttatik, a rózsza illatában éreztetik, a jó tanító tanítványiban esmérte-tik meg.

Mi szolgál a tanítónak gyalázatjára?

A tanítványnak tudatlansága, amint ellenben a tanulásban való jó előmenetele annak tisztességére vagon.”

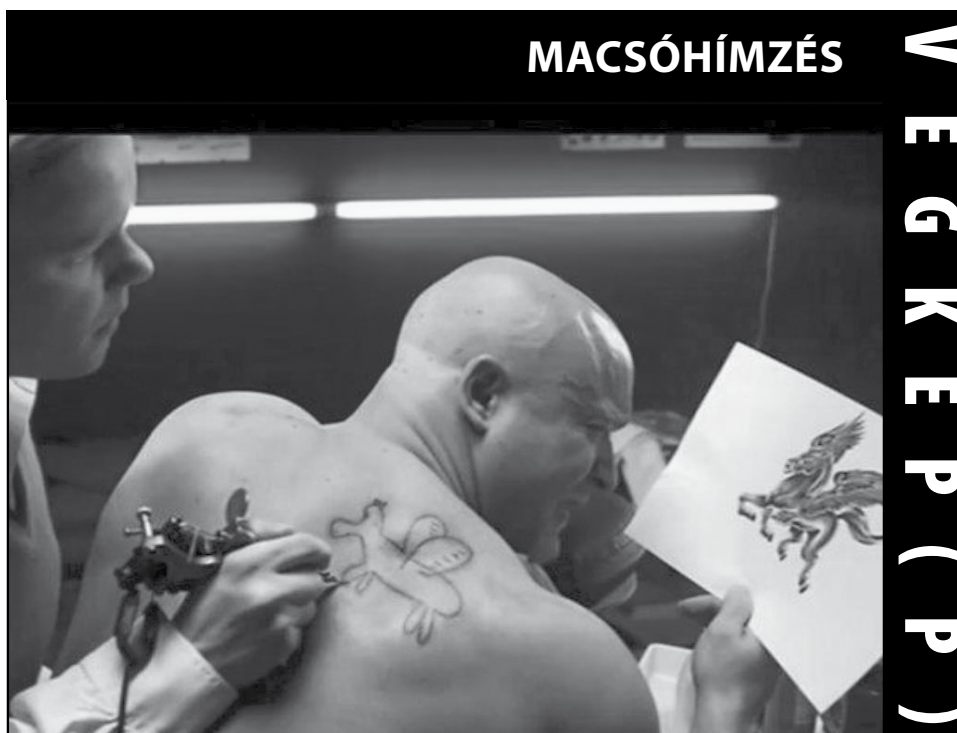
Micsoda tanítót kell fogadni gyermekednek?

Olyat, aki életével s jó erkölcsével is tanítson. Ha gyermekedben hiba leszen, azt a tudomány megjobbítja: Vitium doctrina corrigit. Aki gyermekének tudományt nem hágy, hanem csak gazdagságot keres, az úgy cselekszik, mint akinek a csizmájára vagon gondja, nincs lábára.”

In: Bod Péter: Szent Hilárius. Szeben, 1760

Megfejtés (a mondat első fele)	Korszak	Európai tűzhányó	Tudnillik	Személyes hangvétele írásmű	Megfejtés (a mondat második fele)
Ráma	Eső-csatorna			Ételt izesít	
Megfejtés a római költő neve)				Páros burek!	
					Ejtsd röviden
Szintén ne		Tarisznya	10°		Analizál
Ruhát átalakít			Juhok		
				Létező	
Ablakzsír			Dublin lakója		Tova
Cin					Abba-marad
	Már kevervel			A közelebbi	
	Perc röviden				
Kévert mák!			Égtáj		
...-pici			100 liter jele		
		Kiejtett betű		Hajtó	
					Sugár

Ebben a hónapban a megfejtés egy római költő neve és egy mondata. A megoldásokat 2012. június 10-ig kérjük bedobni szerkesztőségi postaládánkba, vagy elektronikus levélcímünkre elküldeni: piarfutar@szepi.hu. Előző rejtvényünk megfejtése: „Semmi sem állítja meg azt, aminek eljött az ideje.” Valaczkza Lukács nyert pólót. A szerkesztőségben átveheti. Gratulálunk!

MACSÓHÍMZÉS

V E G K E P (P)

„Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket. Arra rendelvelek benneteket, hogy elmentek, gyümölcsöt teremjétek, és gyümölcsötök megmaradjon.”
(Jn 15,16)

...ami erőt ad neked

...amit senki
el nem vehet tőled

ÉLETHIVATÁS

...ami értelmet ad az életednek

...ami megmutatja, hogy te mit
tudsz igazán adni másoknak

Mi a célad az életben?

Élethivatás-tisztázó lelkgyakorlatra hívunk!

Kik jöhetnek? 16–22 éves fiúk és lányok

Mennyibe kerül? 4500 Ft + utazás

Hol? Vácott

Meddig lehet jelentkezni? június 15.

Mikor? 2012. augusztus 9. délutántól augusztus 12. délutánig

Vezetik: Lobmayer Imre, Böszörményi Géza piaristák

Ami lesz: találkozás, beszélgetés, imádság-tanulás, személyes kísérés

További infó és jelentkezés: info@piarista.hu

k é p e s l a p

